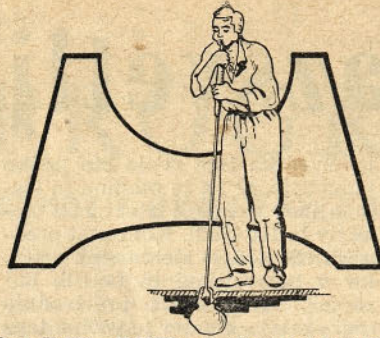

Steklar

Urejuje uredniški odbor: Kozole Drago, Vračun Viljem, Racki Viktor, ing. Tramte Franc, Strgaršek Janko, Janežič Alojz, Gerhard Jože. Odgovorni urednik: Gerhard Jože. Uredništvo in uprava: Steklarna Hrastnik. - Izhaja stalno na 8 straneh vsakega 5. v mesecu. — Naslov: »Steklar« glasilu kolektiva Steklarne Hrastnik, tel. št. 81-622 — interno 19. Tisk in klišej GP »Celjski tisk« Celje

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto VI.

Hrastnik, 8. 2. 1970

Št. 1

RAZŠIRJENA KONFERENCA ZK NAŠEGA PODJETJA

PROPORCE MED OSEBNIMI DOHODKI, NORMIRANJE, KADRI, ORGANIZACIJA PODJETJA IN DELO STROKOVNIH SLUŽB — GLAVNA TEMA RAZPRAVE NA KONFERENCI.

Razprava in uvodni referat tov. Kralja, vodje plansko analitske službe, je pokazalo, kako je bil potreben in nujen sestanek, katerega je sklical sekretariat tovarniške konference ZK podjetja. Nujnost širše razprave o problemih nagrajevanja je pa že nakazala nedeljska konferenca sindikata proizvodnih obratov osnovne proizvodnje.

V uvodu je bilo nakazanih samo nekaj odlomkov iz analize. Današnja tema je še vedno nekakšen tabu, katerega nihče noče razložiti ali razumeti in se o disproporcijah v osebnih dohodkih razpravlja šele takrat, ko »teče voda v grlo«. Ta tema ima svoje pristaše, to je tiste, ki so z našo politiko razdeljevanja osebnih dohodkov prizadeti, in nasprotnike, ki želijo obdržati status quo kolikor dolgo je mogoče.

Nadalje obravnava analiza izkušnje obravnave okrog priprav pravilnikov o nagrajevanju za nekaj let nazaj. Aprila 1964 je stopila v veljavo ocenitev delovnih mest, ki je bila izvršena brez znanstvene osnove, primerjanjem delovnih mest in v teh ocenitvah so sodelovali predstavniki vseh enot in družbeno-političnih ter samoupravnih organov. Že takrat se je vedelo, da sama ocenitev ne more dati kompleksno rešitev delitve osebnih dohodkov, ker so viri ustvarjanja osebnih dohodkov ter način obračuna lahko popolnoma izmalicile proporce, postavljene v ocenitvi.

Leta 1967 so odnosi med člani kolektiva bili dokaj zaostreni. Cele kategorije delavcev in delovnih mest so ustvarjali anormne zasluzke v odnosu na druge kategorije. Tako je večina brigadirjev in pomočnikov dobila višje osebne dohodke od obratovodje, steklarji pa tri do štirikrat več kot kvalificirani brusilci, obstajale so razprtije med »profesionisti« in steklarji kakor glede startne osnove tako glede zasluzka, krogličarji so zaslužili včasih več kot srednji strokovni kader v strokovnih službah itd.

Groba analiza teh razmer je kazala na dva faktorja: norme in nadurno delo oziroma civilnopravno razmerje, da ne omenjamo tradicije.

Ko danes ocenjujemo, vidimo, da se »zgodovina ponavlja«. Ponovno imamo iste disproporce v osebnih dohodkih kot leta 1967 in 1968. Vzroki so pa tudi isti. Nezadovoljstvo je čutili med člani kolektiva, o tem se je razpravljalo pred samoupravnimi organi in na nedeljskem sindikalnem sestanku (letni konferenci). Toda zdaj zagotovo vemo, da je analitična ocena najmanjši »krivec«. Priznati moramo, da res vse osnove niso realno ocenjene. Tudi te ocene je potrebno analizirati in po potrebi korigirati. Civilnopravnega razmerja je vse manj. Razen tega ga lažje omejujemo. Preostanejo norme oziroma odnosi normiranega dela do režijskega dela, vprašanje

čun drugih sodelavcev ali na delu akumulacije (sklade).

Nerealnost normativov daje možnost posamezniku, da »kroji« nivo osebnega dohodka drugemu, ker obstajajo tako imenovani dobri in slabi artikli (z aspekta izdelave). Ne trdimo, da kdo koristi to situacijo, vendar teoretična možnost obstaja. Prav tako ne trdimo, da so posamezni osebni dohodki previsoki ali prenizki. Trdimo le, da razmerja niso pravilna in da načini obračuna niso enakovrni in realni.

Ugotovljena je naša slabost, da služba normiranja nima svojega statusa v organizaciji, da je nepopolna, neznanstvena in prešibka. Organi upravljanja, pa tudi

Konferenca se je dotaknila vseh bistvenih vprašanj, zaradi katerih so nastopili takšni disproporci med plačami posameznih kategorij zaposlenih. Vendar pa še ni izrekla vsega, ker meni, da naj se razprava nadaljuje s člani ZK in člani kolektiva za razreševanje še ostale neizrečene problematike.

Ugotovitve so pa v glavnem naslednje: problem, ki je bil nakazan, ni tako enostavno rešiti sedaj kar naenkrat. Vendar na položaj sili, da takšni odnosi, kakor so sedaj zadnje tri mesece, privedejo kolektiv vedno bolj do razkoraka med posameznimi delavnicami, oddelki EE. Ugotovi se tudi vzrok temu, ker so bili dogovori, ki so bili sprejeti ob sprejetju pravilnika, izigrani. Po čigavi krivdi, naj se ugotovi. Vsekakor bo potrebno iskati cilje in izhode iz položaja, kar je naloga Zveze komunistov, sindikalne organizacije in organov upravljanja. Glavno vlogo pa bodo morale odigrati strokovne službe.

Predlagano je bilo, da se startne osnove postavijo na realno višino, v katerih bi bilo vključeno predvideno povečanje plač in zagotovljeni odnosi med posameznimi kategorijami zaposlenih v Steklarni, norme pa se limitirajo.

— V ospredje naj se ponovno postavi vprašanje plačevanja poprečkov. Najti bo potrebno bolj stimulativen način za zameno poprečkov, kajti v praksi se pozna samo režijska ura in normna ura.

— Predlog, da morajo strokovne službe odigrati večjo vlogo pri tekočem reševanju problemov odstopanj pri prekoračitvah norm od postavljenih normativov. Obratovodstva posameznih oddelkov nosijo najprej vso odgovornost, da tekoče rešujejo vse probleme večjih nesorazmerij pri prekoračitvah norm.

— Ugotovljeno je, da so v sedanjem položaju že večji problem medsebojni odnosi, ki vplivajo na splošno razpoloženje kolektiva, na drugi strani pri tem položaju ne gre več za pridnost, temveč za golo borbo za dinar, ne glede, kako se do njega pride.

— Sproti bo treba urejevati že postavljene norme, kadar gre za uvedbo raznih izboljšav pri orodju ali sistem dela in menjanje kriterijev kvalitete izdelkov. Te probleme sproti reševati med obratovodstvom, normircem in kontrolo.

— Glede na ugotovitev v razpravi, da se ne pišejo točne zasedbe, mora služba obratovodstva to ta- (Nadaljevanje na 3. strani)

Izdelava razsvetljalnih teles na stroju »Lajka«. Brigada Abram Jožeta

službe normiranja, načina in oblik normiranja, raznih komisij za dodeljevanje odstotkov ter odnos posameznikov do samoupravnih aktov, ki regulirajo to materijo.

V nadaljevanju so bili analizirani konkretni primeri odstopanja ali prekoračenja zastavljenih in sprejetih proporcev posameznih EE. Primerov je veliko. Pravzaprav je bil namen dokazati, da so nerealno postavljene norme odločilni faktor v nastanku disproporcev med osebnimi dohodki in vsekakor veliko večji kot nerealne takoimenovane startne osnove.

Delno obstaja za to opravičilo. Tradicija se ne more prekiniti čez noč. Nekomu, ki je leta in leta imel večjo prekoračbo od postavljenih normativov, vsaka korektura norme pomeni »rezanje nivoja osebnih dohodkov«. Nihče pa noče razumeti, da je to šlo na ra-

ostali to dobro vedo. Ugotovljeno je pa tudi drugo ozadje, da tisti, ki so pred upokojitvijo ali pa tisti, ki želijo anormno zaslužiti, delajo v abnormalnem tempu, celo pod ceno lastnega zdravja in kvalitete izdelkov. Rezultat pa je porazen. Ne samo zaradi disproporcev v osebnih dohodkih, ampak zaradi hitrega naraščanja števila delovnih invalidov. Torej, dirka za zasluzkom ima tudi zelo hude in dolgotrajne posledice, ki jih moramo odklanjati, ne takrat, ko nastajajo, temveč moramo odklanjati vzroke.

V razpravi so sodelovali tovariši: Tušar ing. Jože, Kralj Boris, Mlinar Martin, Žagar Anton, Kolšek Zvone, Zaletel Viljem, Čičič Risto, Mrcina ing. Maks, Savič Momir, Babič Milan, Tramte ing. Franc, Šantej Alojz, Sušin Viktor, Javoršek Miha in Žibert Franc.

Sejem razsvetljave v Göteborgu

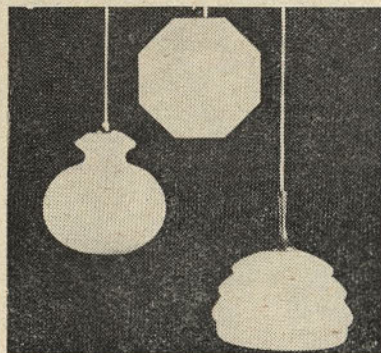
V tednu od 18.–25. januarja je bil sedmi skandinavski sejem razsvetljave in razsvetljavnega stekla v švedskem mestu Göteborg. Vse doslej smo o tem sejmu vedeli le to, da ga vsako leto prire-

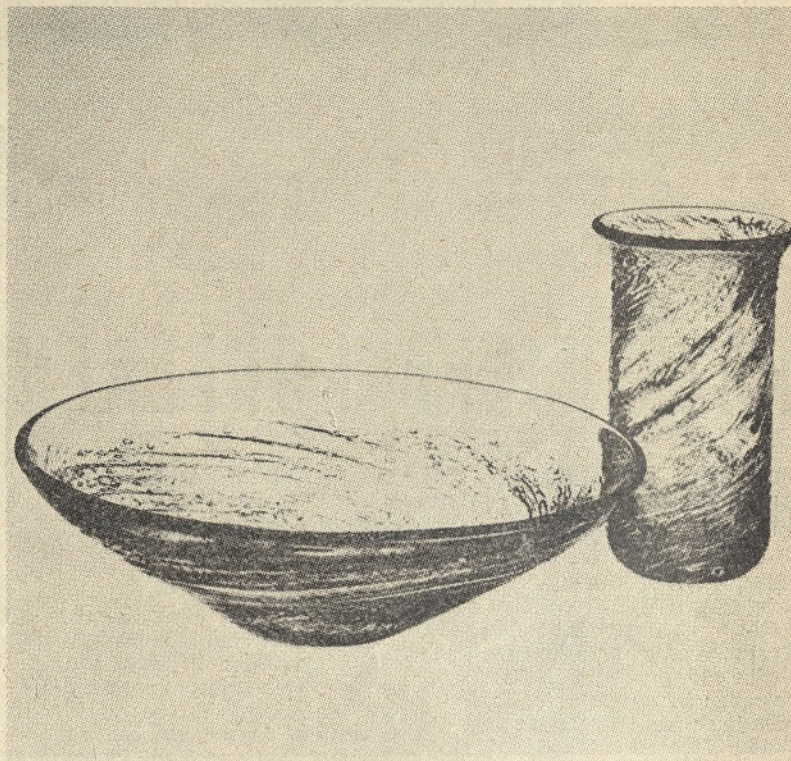
jajo in da je bil letos že sedmič ponovljen. Znano je tudi, da ta razstava daje modno smer sejmu v Hannoveru, ki se vrši v mesecu aprilu. Vse, kar je tukaj novega pokazano in je sprejemljivo za Evropo kot celino, se do Hannovera oživi, prilagodi ali skratka izkopira iz tipične skandinavske v splošno evropsko linijo in uporabnost.

Z naše strani je bil po našem predstavniku ta sejem letos prvič obiskan in škoda je, da smo to priložnost zamujali. Zamuda se ni odrazila samo v oblikovanju novih razsvetljavnih teles, ampak tudi v tem, da tega trga nismo poznali поблиže, čeprav tja že dve leti prodajamo naše steklo. Znano je, da Švedska kot dežela miru že celo desetletje stoji na čelu lestvice o življenjskem standardu prebivalcev – opazimo pa jo tudi nekje na čelu cenikov za industrijske izdelke, ki so predmet njihovega izvoza. To pomeni, da ta trg tudi izstopa glede nabave za artikle, ki jih sami ne delajo v zadostnih količinah ali pa jih sploh ne proizvajajo. Ker smo steklarji, nas je zanimalo to področ-

je. Švedska ima svojo steklarsko industrijo, ki pa je majhna in šteje njihov največji steklarski kolektiv le 180 ljudi. Kot obrat prednjači ročno delo steklarskih artiklov v razsvetljavi in boljših kozarcev. Avtomatska proizvodnja tudi obstaja, vendar je večina tega blaga za široki trg uvoženega iz Anglije. Razsvetljavna telesa nam domačih oblik iz polavtomatske proizvodnje v celoti uvažajo iz Belgije, Zahodne Nemčije, Avstrije in zadnje dve leti tudi iz Hrastnika. Svoj asortiman dopolnjujejo tudi s češkim steklom (opal), dražje in finejše razsvetljavno steklo pa kupujejo na Finskem in Danskem. Na sejmu smo našli razstavne prostore vseh vodilnih proizvajalcev polavtomatskega stekla za razsvetljavo – Charlottenhütte, Scelmont, Oberglas, Oberhausen in drugih. Naši artikli in izdelki steklarne Slov. Bistrica pa so bili razstavljeni prek naših kupcev v Nemčiji in kupca na Švedskem. Tako ni bilo težko ugotoviti razlik v cenah, ki jih dosegajo nemški posredniki na tem trgu in v

prihodnje bo potrebno prvenstveno spoznati trg in šele nato pristopiti k prodaji našega stekla. Skratka pristopiti bo potrebno k organizirani raziskavi tržišč in šele nato k sklepanju poslov. Če vemo, da doslej še ni dosti zamujenega in če upoštevamo resnost, ki prihaja na vsa tržišča, potem bomo morali znati pogrešati dinar

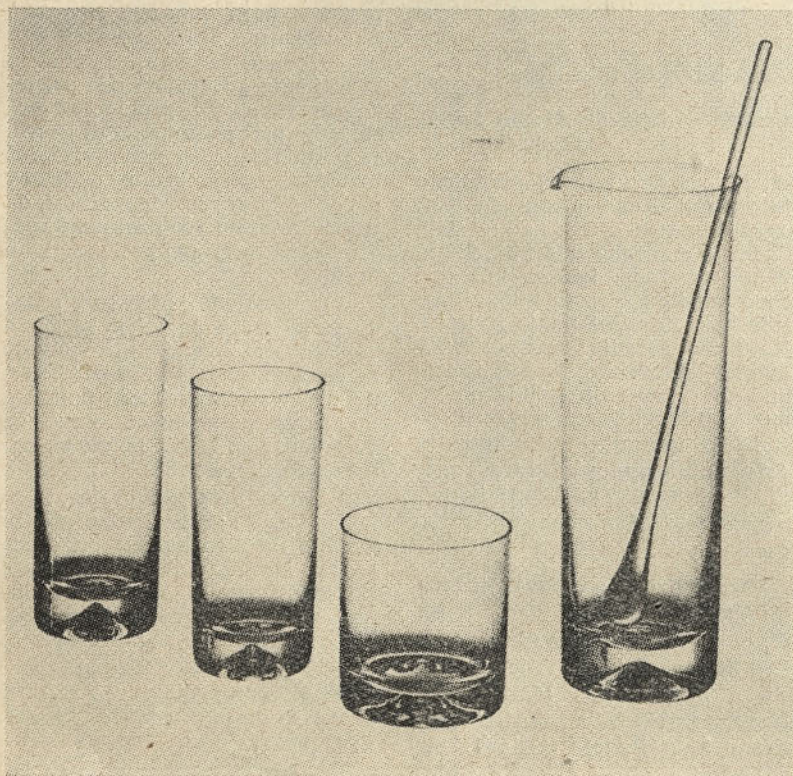

za raziskavo, ki nam bo v poznejši prodaji bogato povrnjen.

Kaj je bilo pokazanega v Göteborgu in kaj od tega je lahko predmet našega izvoza na ta trg. Opal v vseh oblikah je zelo zanimiv, prednjačijo stekla za viseče svetilke v tipičnih skandinavskih oblikah. Precej izstopajo velika stekla, ki dosegajo premere tudi 500 in več milimetrov. Barvni opal je slej ko prej posebna poslastica za to tržišče s pripombo, da so ti artikli izpostavljeni veliki konkurenci finske in danske proizvodnje. Masovni artikli, katerih njihova domača industrija in tudi sosedov v Skandinaviji ne nudi, so polavtomatska stekla (KIKO) in stiskane plošče, s katerimi skušajo nadomestiti močno zastopane kristalne plafonjere z globokimi deseni. Lahko bi trdil,

da je bilo na sejmu videti vsaj dve tretjini vseh plafonjer iz naše proizvodnje, žal pa ne iz naše direktne prodaje na to tržišče, temveč vse prek naših kupcev v Zahodni Nemčiji in le del našega direktnega asortimana. Preko našega predstavnika na Švedskem imamo idealne možnosti, da razmerje obrnemo v našo korist. Isto razmerje velja tudi za KIKO proizvode v razsvetljavi s tem, da je prednost na tržišču izražena prek proizvajalcev in ne trgovcev s steklom. Skratka, na tem trgu se da še marsikaj storiti, da bo naša direktna prisotnost bolj opazna kot doslej in da bo razmerje sil med »Made in Yugoslavia« in ostalimi prijetnejša za oko na razstavi, kakršna je Göteborgski sejem.

Drago Kozole

OGLAS

V zvezi z razporeditvijo na ustrezajoča delovna mesta v počitniškem domu Bohinj in Portorož dajemo zainteresiranim članicam možnost, da se prijavijo za razporeditev na ustrezajoča mesta za določen čas od začetka meseca junija do sredine meseca septembra. V počitniškem domu Bohinj so prosta delovna mesta: kuharica pomožna, servirka, čistilka doma.

Kandidatke morajo izpolnjevati posebno zdravstveno usposobljenost, moralno neoporečnost, poleg tega pa mora biti znano in dokazano, da so vajene takega dela.

Delovno mesto glavne kuharice se ne oglašja, ker je ta oseba že v rednem delovnem razmerju.

Osebnih dohodkov bo določil upravni odbor podjetja.

V počitniškem domu Portorož so prosta naslednja delovna mesta: glavna kuharica, kuharica, pomožna kuharica, servirka, čistilka doma.

Pogoji so enaki!

Kandidatke naj oddajo vloge do 15. 3. 1970 v Delavsko uslužbenko menzo Steklarne Hrastnik.

OKVIRNI PROGRAM

za delo Skupščine občine Hrastnik in njenih organov za prvo polletje 1970

Po določilih statuta občine Hrastnik si skupščina svoje delo programira tako, da sprejema polletne programe dela, v katerih so zajeti važnejši akti in gradivo, ki naj bi bilo v tem obdobju obravnavano v skupščini in njenih organih.

I. Izpolnitev programa za razdobje julij–december 1969

Okvirni program za delo skupščine v II. polletju 1969 je bil v glavnih nalogah izpolnjen.

Med najvažnejše opravljene naloge štejemo:

— Dosežen je bil sporazum z delovnimi organizacijami o nadaljnjem dodatnem zbiranju sredstev v višini 200 milijonov S din letno za financiranje: gospodarskih investicij, potreb narodne obrambe, vključno teritorialnih enot in civilne zaščite, financiranje športa in telesne vzgoje ter štipendiranja. Podpisovanje pogodb je v teku in bo tako ta družbeni dogovor verjetno v vseh delovnih organizacijah sprejet.

— Obravnavano je bilo gradivo o stanju pri zaposlovanju v občini ter dosežen sporazum s predstavniki delovnih organizacij o sodelovanju predstavnikov ustreznih strokovnih služb pri sprejemanju novih delavcev.

— Sprejeti so bili ustrezni ukrepi za reševanje stanovanjskih problemov borcev, pa tudi upokojenec — ustanovljen je bil sklad z upravnim odborom, ki je že pristopil k delu.

— Že v decembru 1969 so bili sprejeti vsi predpisi, ki urejajo družbene obveznosti občanov in delovnih organizacij za leto 1970.

— Onesnaževanje ozračja po industrijskih izločinah je bil med važnejšimi nalogami skupščine v letu 1969. Storjeni so bili prvi konkretni ukrepi za resnejši pristop k odpravi oziroma omilitvi problema.

II. Važnejše naloge skupščine v I. polletju 1970.

Iz dosedanjih razprav na skupščini in njenih organih glede na aktualnost, naj bi skupščina v tem obdobju obravnavala (navedene so le važnejše naloge):

1. Sprejela resolucijo o smernicah ekonomske politike in politike zbiranja ter uporabe sredstev za splošno potrošnjo v letu 1970 ter s tem v zvezi spremljajoče akte, in sicer proračun občine za leto 1970 ter predpise, ki bodo urejali financiranje TISA, otroškega varstva in podobno.

2. Kot je bilo nakazano že v programu za delo v II. polletju 1969, naj bi se v letu 1970 pristopilo k izdelavi srednjeročnega programa razvoja občine — morda za razdobje 5 let. Delovne in druge organizacije naj bi se aktivno vključile v to nalogo s pripravo svojih načrtov, analiz in drugimi pokazatelji, ki bi služili za sestavo programa razvoja.

Ker bo tak srednjeročni program sprejet tudi v zveznem in republiškem merilu, bi bilo morda umestno nekatera predvidevanja iz teh upoštevati, pa tudi časovno programe uskladiti.

3. Kot neizvršena naloga iz II. polletja 1969 prenašamo v to obdobje urejanje na področju urbanizma. Gre za spremembo odloka o urbanističnem programu in urbanističnem redu. Popravki so potrebni glede na spremembe varnostnega stebra pri Zasavskih premogovnikih.

Ob tej priliki naj bi se proučila tudi sedanja organizacija urbanistične službe v naši občini (opravlja jo Ljubljanski urbanistični zavod). Morda bi se našla ustrežnejša rešitev, ki bi delo na tem področju vsaj nekoliko poenostavila in kar je še važnejše — službo naj bi približalo koristnikom, pri tem pa ne bi smeli podcenjevati strokovnosti in druge določene pogoje.

4. Na obravnavi na zborih volivcev naj bi bile v I. polletju 1970 dokončno sprejete predlagane spremembe statuta občine Hrastnik. O tem predlogu je skupščina že razpravljala. Prav tako naj bi delovne organizacije v tem obdobju dokončno sprejele svoje novelirane samoupravne akte. Pri tem delu naj bi kot doslej pomagala tudi ustrezna komisija pri skupščini.

5. Ureditev krajevne samouprave (krajevne skupnosti in zbori volivcev) naj bi bila ena izmed temeljnih nalog skupščine. Po predlogu naj bi se število krajevnih skupnosti zvišalo od sedanjih 3 na 11. Prav tako naj bi se po predlogu statuta preneslo več pristojnosti, pa tudi sredstev na to samoupravo, kar določa že tudi v letu 1969 sprejeti volilni program občinske konference SZDL.

6. Proučitev možnosti za združevanje nekaterih delovnih organizacij v občini, pa tudi izven nje ter s tem v zvezi prikazati možnosti za uspešnejše delo, bi bila skrb vseh. Prav tako konkretno proučiti možnosti za novo zaposlovanje z ustreznimi novimi naložbami. Pri tem pa bolj kot doslej iskati možnosti tudi zunaj meje občine in to na področju industrije, trgovine in obrti.

7. Že večkrat na skupščini poudarjena nerazvitost terciarnih dejavnosti v občini naj dobi konkretno obliko s tem, da se pripravijo podatki (analiza) o gibanju — rasti ali padanju te vrste dejavnosti ter s tem v zvezi pripravijo konkretni predlogi, da bi tudi na tem področju bil narejen korak naprej, kar bi omogočilo nove zaposlitve — ustrezne usluge in tudi del novih sredstev za splošno potrošnjo.

8. Tudi ukrepi za nadaljnjo, vsaj delno, urejanje plazovja v občini in pristop k odpravi prekomernega onesnaženja ozračja, naj bi našli kot doslej svoje mesto v skupščini in njenih organih.

To naj bi bile nekatere najvažnejše naloge, ki pa so verjetno preobširne, da bi bile uspešno opravljene v prvem polletju 1970 ter se bo del teh prenesel tudi v drugo polovico leta 1970.

Poleg gornjega naj bi skupščina v tem obdobju obravnavala še:

— spremljala bo realizacijo sprejete resolucije ter realizacijo sprejetega računa;

— z ozirom na težave likvidnosti bo še posebej spremljala izpolnjevanje proizvodnih nalog delovnih organizacij ter se po potrebi v okviru možnosti in pristojnosti vključila v reševanje.

III. Skupščini naj bi v I. polletju 1970 o svojem delu poročali:

1. Stanovanjsko podjetje.
2. Poročilo o stanju in problemih požarnega varstva v občini.
3. Poročilo o delu uprave za leto 1969 in izvleček važnejših nalog za leto 1970.

4. Poročilo komisije za pomoč pri sprejemanju in izvajanju samoupravnih aktov, o stanju v delovnih organizacijah, o sprejetih — dopolnjenih samoupravnih aktih v delovnih organizacijah.

5. Poročilo o delu milice in organa za kaznovanje prekrškov.

6. Poročilo inšpekcijskih služb. Predvideva se, da bo skupščina v prvem polletju zasedala 6-krat, zbor delovnih skupnosti pa naj bi imel eno ločeno sejo.

Hrastnik, januarja 1970

Urad tajnika

GRADIVO, KI NAJ BI GA OBRAVNAVALI IN NANJ DALI SVOJE PRIPOMBE ZBORI VOLIVCEV V MESECU FEBRUARJU 1970

1. Poročilo o izvrševanju sklepov in predlogov zborov volivcev, sprejetih na zadnjih zborih v februarju 1969.
2. Razprava o predlogu resolucije o izhodiščih in smernicah ekonomske politike in politike zbiranja in uporabe sredstev za splošno potrošnjo v letu 1970.
3. Obravnava predlogov za spremembo nekaterih določb statuta občine Hrastnik.
4. Poročilo o dosedanjem delu krajevnih skupnosti in stalnih predsedstev zborov volivcev ter sklepanje o ustanovitvi krajevnih skupnosti na območjih dosedanjih stalnih predsedstev ter volitve novih svetov krajevnih skupnosti.
5. Razprava in sklepanje o sprejemu poslovnika za delo zborov volivcev.
6. Predlogi in sklepi volivcev.

Po obravnavah, eventualnih dopolnitvah, bodo skupščinski organi pripravili dokončno besedilo predlaganih aktov ter jih predložili v obravnavo in dokončen sprejem skupščini občine Hrastnik na seji, ki bo predvidoma v mesecu februarju 1970.

Hrastnik, januarja 1970

Urad tajnika

Razširjeni sestanek ZK našega podjetja

(Nadaljevanje s 1. strani)

koj urediti. Ugotovi se, da to koristijo vedno le nekatere delavnice. Primer ob remontu A banje najbolj drastično izpade. To je pa tudi v glavnem vzrok večjih odstopanj.

— Postavlja se vprašanje slabe zasedbe strokovnih delovnih mest, kakor po številu tako po strokovnosti. Razprava je potrdila tudi vzrok takemu stanju, da strokovnjaki nočejo biti na takšnih delovnih mestih. Predvsem je problem v odnosih in plačah. Zaključek: potrebno je urediti organizacijo strokovnih služb, predvsem pa brezkompromisno postaviti novo organizacijo podjetja.

— Predlagano je bilo, da ne bi bila ocena doseganja norm enostranska. Naj se izdela analiza prekorakev tudi za poletne mesece, ker se postavlja, da se bodo pokazali čisto drugačni poprečki. Potrebno bo pa vskladiti vse nepravilnosti. Takoj naj se postavijo pravilni kriteriji.

— Ena od ugotovitev je bila, da se mora urediti služba normiranja. Potrebno je sistemsko pripravljati kader za to službo, če želimo, da bo služba normiranja zadovoljivo delovala. Pri reševanju kadrovske politike je treba

vključiti delovne invalide, katerim se bi naj nudila najprej izobrazba za to stroko.

— V razpravi je bilo tudi ugotovljeno, da startne osnove niso tako napačno postavljene, če bi ne bilo večjega odstopanja kakor 10–15 %.

— Potrebno bo s statutom določiti bolj konkretno vso problematiko okrog normiranja. Izdelal naj bi se pravilnik o normiranju.

Sklenjeno je bilo, da se celotna razprava in zaključki dajo v razpravo sindikalni organizaciji, organom upravljanja, osnovni organizaciji Zveze komunistov. Naj se točno izdela strokovna analiza in predlog o načinu rešitve sedanje situacije. Če pa se ne najde rešitev, se postavlja vprašanje, kdo bo v takšnem položaju vodil podjetje. Potrebno bo pa oceniti in določiti odgovornost vsakega posameznika in službe posebej.

Bolj konkretno bo treba v samoupravnem aktu določiti naloge posameznih strokovnih služb. Dоследno izdelati sistemizacijo delovnih mest.

Ugotovi se, da je sestanek dosegel svoj namen. Najhitreje je treba konkretizirati vse predloge in pripombe, dane na sestanku.

V katero smer naj bi se razvijal notranji transport v naši tovarni

Material in njegov tok vedno bolj pridobiva na pomenu. Z uvajanjem mehanizacije in avtomatizacije v proizvodne procese se čisti proizvodni stroški vedno bolj znižujejo. Nabavni, skladišni,

- prevzem surovin
- notranji transport
- skladiščenje
- odprema in transport

Notranji transport ima dostikrat velik delež v celotnih stroških, predvsem še zajemajo osebni prejemki delavcev, ki se ukvarjajo z notranjim transportom, bistven delež celotnih sredstev za osebne dohodek.

Znani so podatki za stroške toka materiala v ZDA, kjer znašajo stroški plač za zaposlene pri materialnem toku 10–90 % skupnih stroškov plač. Ta odstotek je različen v različnih panogah, v povprečju pa zneso okoli 22 % ali 8 milijard dolarjev. Po ocenah Amerikancev bi te stroške lahko znižali vsaj za 25 % ali za dve milijardi dolarjev. Kako velika je ta vsota, naj v ilustracijo navedem, da bi s tem denarjem lahko pokrili vse dolgove naše države. Ameriški strokovnjaki prav tako ugotavljajo, da je 90 % vseh racionalizacij, ki jih je možno izvesti v njihovih podjetjih, prav na področju toka materiala.

Točnih podatkov za razmere v naših podjetjih ni nihče ugotavljal, vendar lahko trdimo, da so neizkoriščene rezerve na tem področju pri nas še relativno večje.

Prav zaradi velikega deleža, ki ga ima tok materiala v skupnih stroških, postaja vedno bolj pomemben. Z racionalizacijo proizvodnih postopkov in njihovo mehanizacijo vedno bolj znižujemo čiste proizvodne stroške. Prav zaradi tega pa delež transportnih stroškov v strukturi proizvodne

se bavi s problematiko notranjega transporta.

Konkretno v naši tovarni je služba notranjega transporta, ki je razmeroma mlada, obstaja šele 2 meseca, dosegla tele rezultate:

S tovarno Etol smo dosegli spoznanje, po katerem se vsakodnevna proizvodnja prepelje na pale-

bo vršil s paletami standardne dimenzije 1200 × 800, temu primerno bodo prirejani tudi kartoni in bomo s tem izkoristili prostor kar najbolj racionalno.

Za pravilno tolmačenje pomena službe notranjega transporta bi navedel primer transportiranja stekleničk Etola.

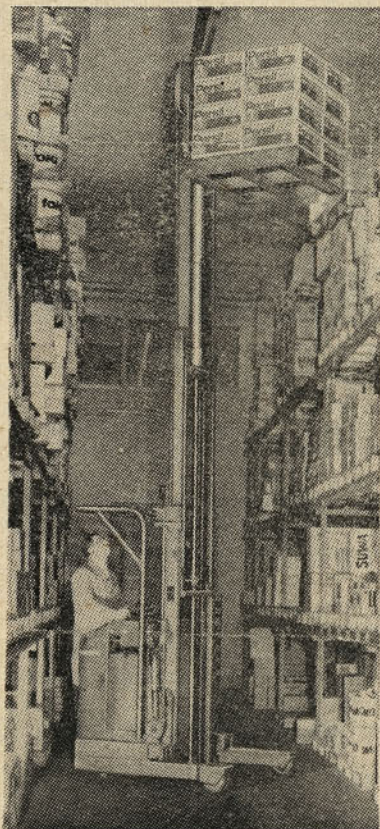
Za enodnevno proizvodnjo, to je približno 180.000 stekleničk, rabimo samo uro in pol za transportiranje iz obrata avtomatske proizvodnje do dvigala v slikarnici. Z dvigalom spustimo paleto v pritličje in z ročnim dviznim vozikom izpeljemo paleto iz dvigala. Ko je določeno število palet v pritličju, spustimo z dvigalom viličarja, viličar pa nato iz pritličja vozi paleto do spodnjega vratarja in jih nalaga na kamion.

Ena ura tega transporta stane tovarno 3250 din, medtem ko ura ročnega transporta stane tovarno 4680 din. Razlika je očitna, seveda tu ni upoštevana razlika kapacitet med ročnim transportom in transportom z viličarjem. Transportna kapaciteta viličarja je ob enakih pogojih štiri do petkrat večja od ročnega transporta.

Iz teh skromnih prikazov skušamo prikazati prednosti in ugodnosti organiziranega notranjega transporta.

Prepričani smo, da bo vsak proizvajalec upošteval predpise službe notranjega transporta in s tem pripomogel k izboljšavi proizvodnje in zmanjšanju tako transportnega kot skladišnega loma, ki je v sedanjih razmerah še precej visok.

F. K.

Manipulacija z viličarjem v sodobno urejenem skladišču

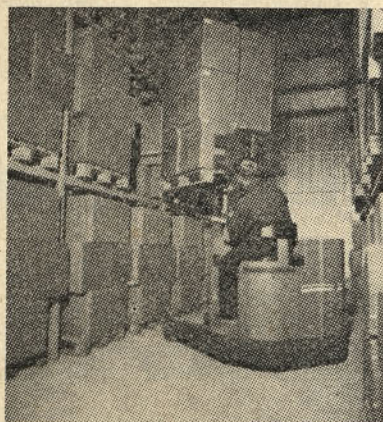
manipulativni, porabni in distribucijski stroški materiala v večini podjetij postajajo velikanski, če niso proizvodni procesi medsebojno povezani in usklajeni.

Vsak industrijski proces sestoji iz štirih osnovnih postopkov: proizvodnje – montiranja – transporta – skladiščenja.

Prva dva postopka vežemo v pojem proizvodnje v širšem smislu. Zadnja dva pa vežemo v tok materiala.

Kaj razumemo pod besedami tok materiala?

Tok materiala je gibanje in vskladiščenje materiala pri najnižjih stroških zaradi uporabe pravih metod in ustreznih transportnih naprav. Tok materiala v podjetju sestavljajo naslednji delovni postopki:

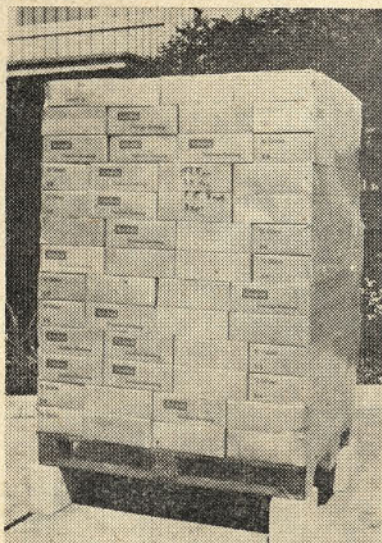

Okretnost viličarja med vlaganjem palet

cene narašča. Poleg tega racionaliza ija proizvodnih postopkov zahteva večjo delitev dela, kar pa spet zahteva večje premikanje obdelovalnega objekta.

Problematika, ki jo povzroča tok materiala, je tu in podjetja so jo prisiljena reševati. Največkrat pa v naših podjetjih rešujemo to problematiko stihijno. Posledice takega neorganiziranega poseganja na to področje so v neučinkovitosti takšnega načina dela. Zato je tako delo seveda slabo opravljeno in razmeroma drago. Zadnji čas bi že bil, da tudi pri nas končno začnemo uveljavljati svetovno znane dosežke in ugotovitve ter sredstva in oblike, ki so se v svetu uveljavile kot uspešne.

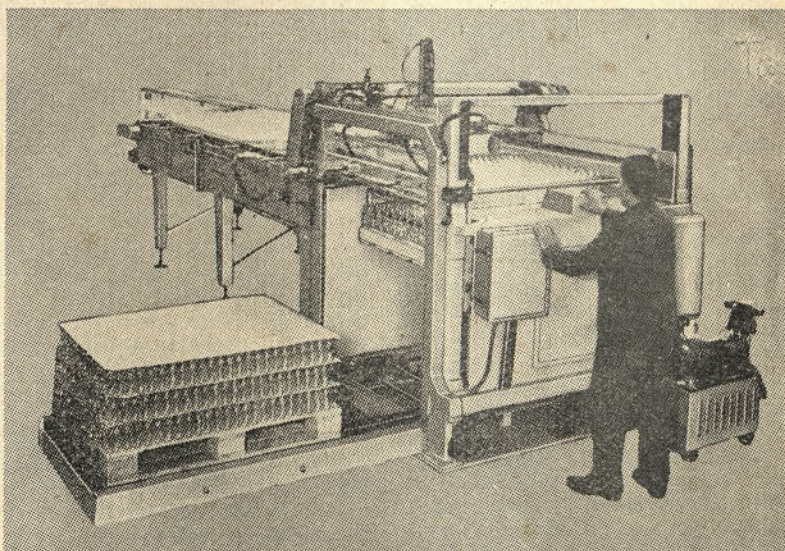
To je nekaj izvlečkov iz knjige in predavanj ing. Kaltnehanja, ki

Primer racionalno izkoriščene palete

ta h v Celje. V Etolu gredo te palete takoj v proizvodnjo, ostale pa v skladišče. Tako smo uspeli, da imamo na zalogi stekleničke Etol največ dva dni.

Prav tako poizkušamo s stekleničkami vežete, vendar je tu velik problem, ker je Koprivnica precej oddaljena od Hrastnika in

Stroj za avtomatsko vlaganje stekleničk na palete

bi se moral transport vršiti po železnici. Pri tem pa železnica ne jamči za pravočasno vračanje prostih palet.

Odločili smo se, da bo osnovna naloga službe notranjega transporta za nek določen čas ureditev transportne poti od obrata avtomatske proizvodnje pa do slikarnice, oziroma zbirne etaže novega skladišča.

Prevoz vseh proizvodov tako med obrati kakor v skladišče se

PREKLIC

Podpisani Završnik Leopold, II. preključim izrečene besede o Laharnar Nadi za neresnične ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

Hrastnik, 29. 1. 1970

Završnik Leopold II.

Odvoz proizvodov z elektro-car vozčki

LETNA KONFERENCA SINDIKALNEGA PODODBORA OSNOVNE PROIZVODNJE

V nedeljo so se sestali člani sindikalnega pododbora osnovne proizvodnje. V pododbor so vključeni tudi zaposleni v avtomatski proizvodnji, kontroli stekla in zmesarni. Konferenca je bila izredno pestra in je imela predvsem delovni značaj. Navzočnost članov po številu priča, da so člani sindikata zainteresirani za reševanje problemov v obratih, katerih pa ni malo. Konferenca je obravnavala najbolj perečo problematiko, ki se je nabrala tekom leta. Vsaj podobnega sestanka že ni bilo več kot 8 mesecev. Na dnevnem redu je bilo poleg poročila predsednika pododbora še obravnavanje problematike podjetja, tolmačenje 13. in 15. amandmaja ustave, medsebojni odnosi in še mnogo drugih manjših problemov.

Predsednik tov. Zaletel Viljem je v krajšem uvodnem poročilu nakazal, da je imel odbor 9 sej, katere so bile vedno dobro obiskane. Tekom leta je bilo organizirano tolmačenje o novem zakonu o socialnem zavarovanju in drugo problematiko podjetja. Organiziranih je bilo nekaj izletov. Odbor je že pred tedni dvakrat sklical sestanek članstva, vendar do sestanka ni prišlo zaradi neudeležbe. Današnja razprava je pa pokazala, da še kako nujni so takšni sestanki, ker na današnjem dogovoru ni bilo mogoče vseh problemov nakazati, kaj šele rešiti.

V razpravi je sodelovalo izredno veliko navzočih članov sindikata.

Tov. Mlinar Martin, komercialni direktor podjetja, je tolmačil problematiko podjetja pri realizaciji plana v letu 1969. Nakazal je nekaj bistvenih problemov, s katerimi se je kolektiv srečeval. Ocenil je, da smo v fizičnem obsegu poslovali ugodno, predvsem zaradi tega, ker smo prešli v letu 1969 na 42-urni tednik. Potrebno bo analizirati vzroke bolezenskih izostankov; pričakovali smo namreč, da bo ob prehodu na 42-urni tednik odstotek bolezenskih izostankov padel.

Na zunanem tržišču nismo imeli bistvenih pripomb na našo proizvodnjo, razen pripomb na kvaliteto avtomatske proizvodnje. Nekaj pripomb gre na stvari, ki so pa manjšega karakterja in se

dajo odpraviti (pakiranje, umazani izdelki).

Poudarjeno je bilo, da je ekonomičnost padala za 2% nasproti letu 1968. Vzrok temu je v porastu cen reprodukcijskega materiala.

Vprašanje nelikvidnosti je poseben problem, ki tare nešteta naša podjetja, ta problem pa se bo vlekli še v letu 1970.

Plan za leto 1970 se bo obravnaval v kratkem, zaradi tega tudi ni bilo govora o njem. Izgleda pa, da bo največji problem uvoz materiala, predvsem zaradi nelikvidnosti pri plačevanju.

V razpravi je bilo poudarjeno, da je treba v bodoče imeti boljše pristope pri uvajanju nove proizvodnje. Predvsem sedaj z uvedbo proizvodnje na LAFONTANI (ta proizvodnja se je opustila). Enotno je bilo ugotovljeno, da je treba kader za novo proizvodnjo temeljito pripraviti, strokovno je treba izbrati pravičen sistem za posamezne stroje. Problem je bil tudi v tem, ker niso imeli vsi enak interes za uvedbo proizvodnje na novih strojih.

Ugotovljeno je bilo, da je potrebno kiko stroje generafno popraviti, ker ti stroji zelo vplivajo na kvaliteto izdelkov (o tem je govoril tov. Mlinar. Obratovodstvo pa bi moralo skupno s komercialno najti način, da bi bilo predpisovanje izdelkov boljše kot dosedaj. Ugotovi se, da je nemogoče delati v eni delavnici 10–20 gr izdelke, v drugi pa 1000 gr, dalje, da bi se morala delovna mesta na novih pečeh že predhodno pripraviti (možiča gorilcev za manjše izdelke).

Izredno veliko se je govorilo o normah in normiranju. Izredno veliki razkoraki se kažejo pri prekoračenju norm gotovih izdelkov. Predlagalo se je, da se usklade norme, da se pri kozarcih in stiskanih izdelkih korigirajo norme za 10%, sicer pa da se grupo kozarcev dá v drugo skupino. Izgleda pa, da so osnove nepravilno postavljene, zaradi česar pa je takšna tekma v proizvodnji za prekoračenje norm, kar že v gotovih primerih škoduje zdravju zaposlenih.

Ugotovi se, da vsa ta neskladja med posameznimi skupami privedejo do rušenja celotnega sistema nagrajevanja, kar pa vpliva na

nerazporejenost predvsem pri zaposlenih v režiji. Potrebno bo, da se CDS odloči s sindikatom za korekturo celotnega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov. Sindikalne organizacije naj bi razpravljale tudi o najnižji plači v našem podjetju (odnašalci 45–50 tisočakov).

Ugotovljeno je bilo, da normirec sam ni kriv, da so nastale takšne razlike pri prekoračitvah norm. Poudarjeno je bilo, da ima normirec premalo pomoči s strani obratovodstva in drugih služb. Normirsko službo je treba organizirati, izpopolniti in ji dati kompetence pri postavljanju norm v okviru naših internih predpisov.

Tov. Sušin Viktor je tolmačil probleme okrog ureditve samoupravnih aktov v zvezi s 13. in 15. ustavnim amandmajem. Izredno ostra kritika je bila glede razprave o statutu Steklarne Hrastnik na sestanku v okviru Hrastnika. Statut Steklarne Hrastnik še ni usklajen po ustavnem amandmaju. Razprava se je pa že vodila okrog statuta steklarne, kateri je bil sprejet 1964. leta. Takšen način je celotna sindikalna konferenca ostro obsodila, ker je v tem primeru bil kritiziran naš kolektiv povsem neopravičeno. Potrebno bo pa takoj usklajevati samo-

upravne akte.

Tolmačeno je bilo še vprašanje invalidov III. kategorije. Pripravljajo se novi predpisi in izgleda, da bodo morali kolektivi sami nositi del sredstev za kritje stroškov plač (dosedanje razlike plač). Sprejet je bil zaključek, da se je treba na posebnem sestanku sindikata temeljito pogovoriti, takoj ko bo predlog zakona dan v razpravo.

Iznešenih je bilo še nekaj predlogov za ureditev problemov, kateri so pereči, in to predvsem proizvodnega karakterja.

Sprejet je bil zaključek, da se vsa problematika dá v razpravo svetu ekonomskih enot in potem konkretne predloge dá v razpravo CDS podjetja.

Večkrat je bilo poudarjeno, da ni pravilno, da se sestanka ni udeležil obratovodja obrata, ker se bi dokaj problemov bolj konkretno obravnavalo in rešilo že na samem sestanku.

Na koncu je bilo dano soglasje, da se v letu 1970 prispeva godbi namesto sedanjih 0,50 din 1 din, in pevcem namesto 0,40 din 0,80 din. Sprejet je bil končno predlog, da so taki sestanki najmanj štirikrat letno, sedaj v zimskem času pa je lahko še več sestankov. Racki V.

Zavarovalnica Sava izplačuje premije

V letu 1969 sta Zavarovalnica Sava in Steklarna Hrastnik sklenili kolektivno zavarovanje za primer smrti ali invalidnosti za vsakega zaposlenega člana. Na podlagi tako sklenjenega zavarovanja je Steklarna Hrastnik iz svojih sredstev plačevala premijo v višini 2 din za vsakega člana, ki je v rednem delovnem razmerju. V zvezi s takim zavarovanjem člani ali njihovi oporočni in zakoniti dediči pridobijo vso pravico do izplačila zavarovalne vsote, v kolikor pride do kritičnega dogodka. Značilnost tega zavarovanja je v tem, da se pridobi pravica do zavarovalnine ne glede na to, ali se nesrečni dogodek zgodi pri delu ali izven dela, na poti, v zasebnem življenju, ker je oblika zavarovanja vezana samo na delovno razmerje.

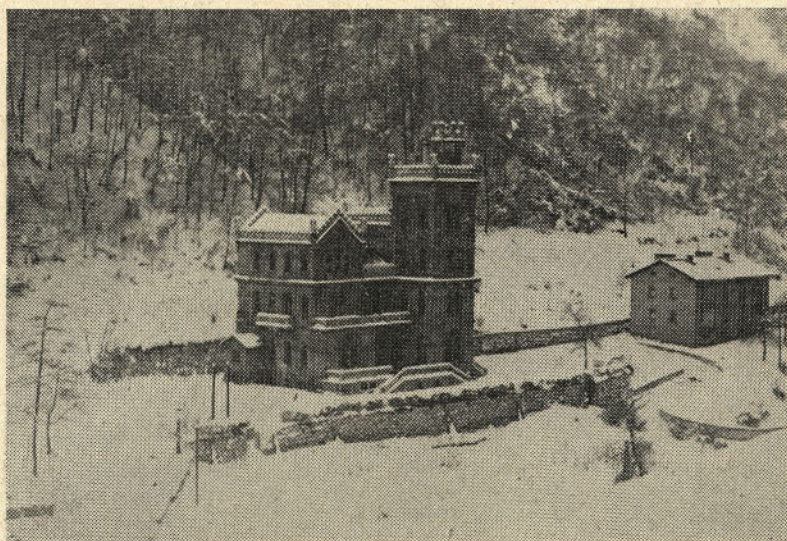
Pri izplačilu zavarovalnine pa se upoštevajo rizični razredi. Pripadnost v določen razred zavisi od pripadnosti poklica in višina plačila premije. V prvi rizični razred pridejo v poštev osebe – člani, pri katerih obstoji v zvezi v opravljanjem dela – poklicna najmanjša možnost za nastanek invalidnosti ali smrti. Tako pridejo v prvi razred vsi uslužbenci. V drugi razred pripadajo člani, ki so organizatorji dela, vendar niso neposredno udeleženi v produkcijskem procesu. V ta razred spadajo tudi člani, pri katerih obstoji zelo nizka možnost za nastanek smrti ali invalidnosti. V tretji, četrti in peti razred pa spadajo člani, pri katerih obstoji večja verjetnost nastanka poškodbe. Izredno pa pridejo v peti razred poklicni vozniki. Steklarji in ključavničarji spadajo v retji razred.

V zvezi s kritičnim dogodkom dne 3. 9. 1969, ko so trije člani ŽRK »Steklar« izgubili življenje, je zavarovalnica izplačala zavarovalnino. Pri izplačilu zavarovalnine iz naslova tega zavarovanja je zavarovalnica upoštevala Mühlbauer Bogomira in Kreže Ireno. Ta dva člana sta bila ob tragičnem dogodku v rednem delovnem razmerju. Ker tovariš Pufler Ernest ni bil več v rednem delovnem razmerju, ga zavarovalnica ni upoštevala pri izplačilu zavarovalnine.

V zvezi z višino zavarovalnine se je Mühlbauer Bogomir razporedil v prvi razred in so zato prejeli starši zavarovalnino v višini 13.500 din, Kreže Irena pa v tretji razred in so zato starši prejeli zavarovalnino v višini 6.750 din.

Izplačanje zavarovalnine ne morejo biti nadomestilo za tak tragičen primer, toda delno pa pride taka materialna pomoč v poštev ob takih izgubah, kolektiv pa seznanjamo tako, da bodo vsi obveščeni o načinu in pogojih izplačevanja.

Viktor Sušin, dipl. pr.

Upravno poslopje v zimskem plašču

Kako je z ustavnimi amandmaji v naši delovni organizaciji?

Ustava iz leta 1963 je vključila delovno organizacijo in njeno notranjo ureditev v naš družbenopolitični sistem kot temelj, ki nosi našo samoupravno družbo na področju, kjer delovni ljudje s sredstvi, ki so družbena lastnina, ustvarjajo osnovo svoje eksistence in eksistence celotne družbene skupnosti. Zaradi začetka te vključitve sta tako republiška ustava kot zvezna ustava natančneje in skoraj dokončno z dopolnitvenimi zakoni določali notranji ustroj delovne organizacije, kar je nujno vodilo do tege strukture in oblike dela, ki so včasih očitno delale silo vsebini organizacije dela in samoupravljanja v vsakem posameznem podjetju. Na drugi strani pa se je do današnje stopnje samoupravljanje tako uveljavilo in utrdilo, da so obvezni enotni predpisi za notranjo ureditev že marsikje začeli zavirati nadaljnji razvoj. Zato amandma 15 — k ustavi Jugoslavije in njegovo vsebino povzemajoči amandmaji 13 — k ustavi SR Slovenije razširjata samoorganizacijske pravice delovnih ljudi tako, da sami v skladu

z ustavo in zakonom določajo vprašanja, o katerih odločajo neposredno, opravljanje drugih zadev pa poverjajo delavskemu svetu ali drugemu, glede na naravo dejavnosti delovne organizacije ustreznemu organu upravljanja, določene izvršne funkcije pa njemu odgovornim organom kolegijske in individualne sestave, ki jih voli delavski svet. Delovni ljudje v delovni organizaciji in v enotah združenega dela v njeni sestavi določajo njihove pristojnosti in čas, za katerega te organe volijo, ter pogoja in način njihove izvedbe in razrešitve.

Tako so gotovo ustvarjeni dovolj prožni okvirji za notranjo ureditev samoupravljanja v posamezni delovni organizaciji, ki dopuščajo čimvečjo vsebinsko poglavitost pravice samoupravljanja delovnih ljudi. hkrati pa možnost, da bo ta ureditev kar najbolj ustrezala naravi dejavnosti delovne organizacije in tako pospeševala njeno učinkovitost. Ustavna amandmaja pa postavljata tudi temeljno zahtevo pred vsako delovno organizacijo, da v določenem

času uredijo vsa obstoječa vprašanja s svojimi samoupravnimi akti, zlasti s statutom podjetja. V kolikor delovna organizacija ne izvrši ustrežajočih organizacijskih sprememb, kar pa bi na drugi strani pomenilo nenapredovanje v okviru samoupravljanja, pa ostanejo v veljavi že sprejeti samoupravni akti.

In kako je pri nas?

Zaradi dopolnitve statutarne določil in drugih samoupravnih aktov je Centralni delavski svet v preteklem obdobju imenoval posebno komisijo. Komisija je v svojih pripravah obravnavala vsebino ustavnih amandmajev in pri tem izvršila manjše spremembe v okviru organizacijske strukture samoupravljanja. Pri tem pa je naletela na večje težave ravno zaradi tega, ker tudi sedanja struktura organizacije dela ni usklajena s strukturo samoupravljanja, kar pa po svoji vsebini vpliva na vprašanje neposrednega odločanja delovnih ljudi o posameznih zadevah. Pri tem pa obstoji še ta pomanjkljivost, da se v ta sistem praktično in dosledno v zvezi s široko dejavnostjo podjetja kot celote in posameznih enot v vsebino za neposredno odločanje in organizacijo upravljanja tudi ne morejo dosledno vključiti v razpravo o tako pomembnih vprašanjih. Komisija je izdelala ustrežajoči osnutek, ki pa se po svoji vsebini glede neposrednega odločanja organizacije upravljanja praktično, delno tudi pravno in po delokrogu dela ne spreminja od že postavljene organizacije o teh vprašanjih. Znano je, da smo tudi v preteklosti imeli v zvezi z neposrednim odločanjem po celotnem članstvu samo tista vprašanja, ki se nanašajo na status podjetja, vse druge oblike, ki so se obravnavale na tako imenovanih članskih sestankih, pa so imele razpravljalni in posvetovalni značaj. Pri organizaciji predstavniške samouprave so obstajali tudi sveti ekonomskih enot, kakor so predvideni sedaj, vendar v večjem številu tudi v preteklosti niso ti sveti po aktivnosti v samoupravnem delovanju skoraj v nobenem pogledu odigrali svojo samoupravno vlogo. Najaktivnejši samoupravni organ je bil upravni odbor, ki je v večini primerov odločal in kreiral poslovanje podjetja kakor tudi o drugih vprašanjih. Vsekakor pa pri tem ne

gre za to, da bi lahko trdili, da si je upravni odbor pridrževal in prilaščal pravice ostalih samoupravnih organov, tako svetov ekonomskih enot in komisij, ampak se je to dogajalo zaradi neaktivnosti teh organov, v mnogih primerih pa tudi zaradi tega, ker s tem organom prek ustrežajočih služb in drugih organov posamezne zadeve niso dale v reševanje ter se je tako dogajalo, da se je to posredovalo upravnemu odboru, ki je imel praviloma seje vsak teden, zlasti pa zaradi učinkovitejših rešitev. V osnutku je prvič uvedena razmejitev pristojnosti. To pomeni, da je posameznim samoupravnim organom dano v dokončno odločanje določenih zadev, tako da širši samoupravni organ, ki je inštančnega značaja, nima pravice samostojno razveljaviti sprejeto odločitev, v kolikor ni to v škodo poslovanja podjetja kot celote in po določenem postopku.

Mnogo se v našem podjetju razpravlja tudi o vprašanju individualne in kolektivne odgovornosti, vendar moramo poudariti, da v samem osnutku statuta to vprašanje ni dosledno rešeno, zato bo potrebno vsebino teh vprašanj dopolniti v diskusiji.

To je bilo nekaj osnovnih vprašanj, ki se nanašajo v zvezi s sprejetjem novega statuta in ustavnimi amandmaji, s temeljno in osnovno pripombo, da ureditev samouprave in vseh naštetih vprašanj kakor tudi ostalih, ki se kot diskusija pojavljajo v zvezi z nadaljnjim razvojem in krepitvijo samouprave, ni stvar samo imenovanja komisije, temveč vseh strokovnih organov samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij in vsakega člana delovne skupnosti. Samo z dosledno aktivnostjo vseh činiteljev bomo lahko sistem dopolnili in sprejemali, ki jih družbenopolitična skupnost postavlja tudi pred našo delovno organizacijo, izpolnili v takem obsegu in s tako vsebino, da v tem pogledu ne bomo zaostajali za drugimi delovnimi organizacijami in da bomo pri obsegu poslovaranja, produktivnosti, ekonomiki tudi na tem področju dosegli pomemben napredek in tako izpolnili vsebino naše samouprave, ki pomeni za našega delovnega človeka — proizvajalca tudi osnovno obliko življenja v delovnem kolektivu.

Avtomati so dobro startali

Že novembrski rezultati proizvodnje v obratu avtomatske proizvodnje so pokazali, da se je remont avtomatov v celoti izplačal in potrdil, da so naši IS stroji med najboljšimi stroji za tovrstno proizvodnjo.

Decembrski rezultati pa so ponovno potrdili prejšnje trditve. Poglejmo, kako so delali avtomati meseca decembra. Pri tem moramo upoštevati, da smo imeli v mesecu decembru izpad proizvodnje zaradi težav z mazutom in butanom.

Stroj IS — 1 je proizvajal v glavnem skozi ves mesec steklenice za Vegeto. Planirano proizvodnjo je dosegel količinsko s 119 % in vrednostno s 119 %. Stroj da vsaka dva dni za vagon proizvodnje ali v vrednosti preko 35.000 dinarjev.

Stroj IS — 2 je proizvajal v glavnem 100 gr steklenice za medicino in steklenice Binella — 100 gr. Planirano proizvodnjo je dosegel količinsko s 148 % in vrednostno s 110 %, količinsko predvsem zato, ker je bil odpadki pri 100 gr medicinkah minimalen.

Stroj IS — 3 je proizvajal 50 gr steklenice za medicino, miniaturne za konjak 50 gr in 30 gr. Planirano proizvodnjo je dosegel s 138 % in vrednostno s 138 %. Tudi pri proizvodnji na tem stroju je bil odpadki minimalen.

Stroj HARDFORD — 28 je proizvajal kozarce E1105 2 dcl za žigosanje, E1126 1/10 za žigosanje in slikarnico in E1103 — 2 dcl za dekoriranje. Planirana proizvodnja je bila dosežena količinsko z 88 % in po vrednosti s 101 %.

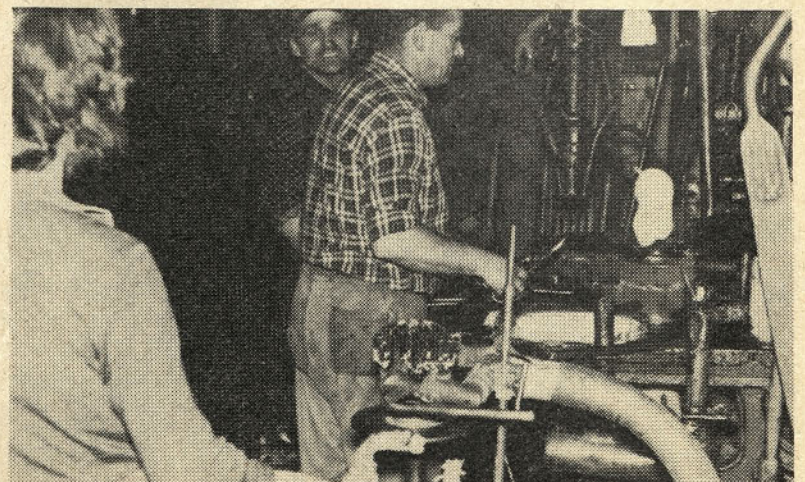
Za razliko od proizvodnih rezultatov na IS strojih vidimo, da je bila proizvodnja pri kozarcih količinsko izpod planirane (88 %). Vzrok je večji odpadki, to pa predvsem zaradi dotrajanosti avtomata za proizvodnjo in rezanje kozarcev. Že v mesecu januarju

se je vršil nujen hiter remont, ki je trjal 8 dni, rezultati proizvodnje sedaj že kažejo, kako je vplival remont na boljšo proizvodnjo.

Največje težave je imela proizvodnja na avtomatski stiskalnici U-8. Proizvajala so se v glavnem zaščitna stekla za izvoz, pepelniki in manjša količina kozarcev Bamby 1/10 l za domači trg. Planirana proizvodnja je bila dosežena količinsko s 86 % in vrednostno s 87 %. Tu se vidi razlika predvsem zaradi tega, ker je bilo veliko odpadka pri zaščitnih steklih. Tudi cena teh izdelkov ni najboljša. V kolikor bi proizvajali več kozarcev za domači trg, bi vrednostno bili tudi na tem stroju boljši rezultati. Tu so tudi večkratne težave zaradi orodja.

Proizvodnja na avtomatu KS-6 je bila v mesecu decembru ne-realna glede na preseganje plana, ker je bil plan postavljen zelo nizko. Z remontom D banje se pa itak proizvodnja na avtomatu KS-6 ukinja. Zaradi tega niti ne navajam rezultatov na tem stroju.

Če analiziramo rezultate avtomatske proizvodnje, vidimo, da je v mesecu decembru bilo ustvarjeno za 3.824.905,20 din proizvodnje ali da je bil plan po vrednosti dosežen s 109 %, dočim je bil količinski plan dosežen s 127 %. Vidimo, da je bil remont avtomatov nujen in da rezultati to potrjujejo. Največja težava pri vsem tem pa je, da je odvoz izdelkov vedno problematičen, ker je hala vedno polna. Ta problem bo treba vsekakor hitro in bolj smotrno rešiti. Prvi rezultati uvažanja palet in odvoz izdelkov na ta način že kažejo svoje prednosti. Ta način odvoza bo potrebno uvesti tudi za druge izdelke avtomatske proizvodnje. Zaenkrat se odvaža le izdelke za tovarno »Etol« Celje.

Mašinska preša — izdelava tulpic

PODROBNOSTI O KORIŠČENJU LETNEGA DOPUSTA

V zvezi s koriščenjem letnega dopusta se v praksi pojavljajo najrazličnejša vprašanja, na katera mora kadrovska pravna služba dajati posameznim članom ustrezajoča tolmačenja ali odgovore, zato smo se odločili, da opozorimo na nekatera tolmačenja, ki jih je v tej zvezi podal državni sekretariat za delo, ali pa izhajajo iz sodnega tolmačenja.

V 63. členu TZDR je določeno:

1. Delavec ima med letom pravico do letnega dopusta.

2. Pravici do letnega dopusta se delavec ne more odpovedati; prav tako ga delovna skupnost ne more zanj prikrajšati.

3. Delavec pridobi pravico do letnega dopusta po enajstih mesecih nepretrganega dela in ima pravico izrabiti ga pri isti delovni organizaciji v vsakem koledarskem letu.

4. Če pride delavec, ki ni izpolnil pogojev iz tretjega odstavka tega člena, na delo v drugo delovno organizacijo najkasneje v treh delovnih dneh od dneva, ko je nehal delati pri prejšnji delovni organizaciji, pridobi pravico do letnega dopusta pri delovni organizaciji, v katero je prešel — po 11 mesecih dela, v katero se mu všteje tudi delo pri delovni organizaciji, iz katere je prišel.

5. Delavcu, ki mu preneha delo pri delovni organizaciji po tretjem odstavku 33. člena, po prvem odstavku 100. člena, po 101., 102., 108. ali 109. členu, po drugem odstavku 115. člena ali po drugem odstavku 116. člena tega zakona, preden izkoristi letni dopust, do katerega je pridobil pravico, mora delovna skupnost do razrešitve zagotoviti ta dopust, razen če ni delovna organizacija, v katero stopa na delo, prevzela, da mu bo ona zagotovila letni dopust.

6. Ne glede na prvi odstavek tega člena je dovoljeno prenesti letni dopust iz tekočega v naslednje koledarsko leto za člane posadke morskih in rečnih trgovskih ladij in za delavce, ki delajo v tujini; pogoje za to določi delovna organizacija v splošnem aktu.

7. Delavec, ki nastopi letni dopust konec koledarskega leta, ga brez presledka nadaljuje v naslednjem letu.

V zvezi s tem temeljnim določilom zakona pa je pri uveljavljanju letnega dopusta potrebno upoštevati še naslednje:

1. Delavec mora letni dopust izrabiti, delovna skupnost pa je dolžna, da mu to omogoči. Delovna skupnost ne sme dati delavcu denarnega nadomestila namesto letnega dopusta. Vsak sporazum, s katerim bi delavec opustil ali se odrekel plačanemu letnemu dopustu, se mora smatrati za ničnega.

2. Kontinuiteta dela v zvezi s pravico do letnega dopusta se ne prekinje za čas odsotnosti z dela, katera se na kakršnem koli temelju šteje v delovno dobo.

3. Delavec ima pravico do letnega dopusta v letu, v katerem se vrne iz JLA, če njegova skupna delovna doba pred odhodom in po vrnitvi iz JLA znaša 11 mesecev, čeprav se čas prebit na sluzenju vojaškega roka ne šteje v delovno dobo in tudi ne prekinje delovna doba.

4. Delavec, ki ga podjetje napoti na redno šolanje, pridobi pravico do letnega dopusta po 11 mesecih dela po vrnitvi s šolanja. Študenti po vrnitvi na delo po končanem šolanju pridobijo pravico do izrabe letnega dopusta po 11 mesecih nepretrganega dela. Čas rednega šolanja se ne prizna v delovno dobo.

5. Pogoje 11-mesečnega nepretrganega dela lahko izpolni delavec tudi v dveh ali več delovnih organizacijah, če preide iz ene v drugo najpozneje v treh delovnih dneh. Čas, ki ga je delavec prebil v prvi delovni organizaciji, se v tem primeru prišteje času, ki ga je prebil v naslednji delovni organizaciji. Ko seštevek doseže 11 mesecev, pridobi delavec pravico do letnega dopusta in ga izrabiti v tisti organizaciji, kjer je skupna doba dosegla 11 mesecev.

6. Delavec, ki je izpolnil pogoj za pridobitev letnega dopusta, ga izrabiti v vsakem koledarskem letu, ne glede na to, koliko časa je bil v posameznem koledarskem letu na delu. Pravico do letnega dopusta ima tudi delavec, ki mu delo preneha v začetku koledarskega leta. Dolžnost delovne organizacije je, da mu dopust omogoči.

7. Delovna organizacija, v katero delavec vstopa na delo, čeprav ima delavec že izpolnjene pogoje in bi lahko dopust izkoristil v prejšnji organizaciji, lahko prevzame obveznost, da mu bo za-

gotovila letni dopust, ni pa dolžna da to stori.

8. Delovna organizacija je dolžna, da delavcu zagotovi izrabo letnega dopusta in druge pravice, ki mu pripadajo za čas letnega dopusta tudi v primeru, kadar sklene, da delavec preneha z delom pred potekom časa, ko bi moral ostati na delu (odpovedni rok).

V času odpovednega roka delavec pridobiva in realizira vse pravice po delu, tudi pravico do izrabe letnega dopusta, ne glede kdo daje odpoved.

9. Delavci, ki delajo s skrajšanim delovnim časom po zakonu o invalidskem zavarovanju, imajo pravico do letnega dopusta kakor da bi delali s polnim delovnim časom, ravno tako tudi delavci, ki delajo skrajšan delovni čas po zakonu o zdravstvenem zavarovanju ter se jim to delo šteje za poln delovni čas. V takem primeru ima delavec tudi pravico do nadomestila.

10. Delavcem, ki delajo manj kot polovico delovnega časa, zakon ne daje pravico do letnega dopusta.

11. Matere z otrokom, ki delajo skrajšan delovni čas do 8 mesecev starosti otroka oziroma do 3 let starosti, imajo pravico do letnega dopusta. V tem primeru so dolžne v zvezi s letnim planom dopusta koristiti ta dopust tudi, ko delajo skrajšan delovni čas.

12. Delavec, ki je samovoljno zapustil dela ali je bil zaradi huj-

še kršitve delovne dolžnosti izključen iz delovne organizacije, nima pravice do koriščenja letnega dopusta. Delavec tudi nima pravice do koriščenja letnega dopusta, kadar mu preneha delovno razmerje po sili zakona (nesposobnost za delo, prepovedi opravljanja poklica, kadar je obsojen na več kot 3 mesece zapora ali če je potrebno izvršiti kazni ali drug varstveni ukrep).

13. Delavec, ki zboli, preden je izkoristil letni dopust, in je zaradi bolezni nesposoben za delo do konca koledarskega leta, nima pravico nadomestila zaradi neizkoriščenega dopusta. Prav tako se zaradi takega stanja letni dopust ne more prenesti na naslednje leto.

14. Nima pravice do nadomestila za izrabljen letni dopust delavec, ki je bil do konca leta pod suspenzom zaradi vodenja disciplinskega postopka, če se je postopek končal z izrekom ukrepa.

15. Letni dopust se lahko prenese iz tekočega v naslednje koledarsko leto samo za člane in delavce, ki jih izrecno naštevata zakon.

Dolžina letnega dopusta, pogoji, odmere, izraba letnega dopusta, čas izrabe, višina nadomestila in ostalo je urejeno v drugih določilih in v pravilniku o delovnem razmerju.

Kadrovska-pravna služba
Viktor Sušin, dipl. pr.

Kako je z določanjem procentov!?

Po sprejetju Pravilnika o delitvi osebnih dohodkov je centralni delavski svet 9. julija 1969 sprejel poseben poslovnik, v katerem je določen postopek, po katerem člani delovne skupnosti, ki so razporejeni na delovna mesta, za katera je določen procentni razpon, uveljavljajo pravico do povišanja obstoječega procenta in kako mora postopati komisija v zvezi z uveljavljanjem teh pravic. Kljub temu, da smo v našem glasilu že obrazložili vsebino poslovnika, se še vedno pojavljajo posamezne pomanjkljivosti, ki razburjajo nekatero člane, ko so obveščeni o višini procenta. Ravno zaradi takega stanja pa dajemo naknadno obrazložitev, kako morajo postopati člani, ki želijo imeti povečan procent in s tem v zvezi izpolnjujejo pogoje, ter naloge komisije in vodje enot, ki sodelujejo pri obravnavanju posameznih vlog. Pri določitvi pa je potrebno v prvi vrsti upoštevati, če delavec, ki naj bi dobil ustrezajoči procent, izpolnjuje strokovno usposobljenost za to delovno mesto, če delavec marljivo in s prizadevnostjo izpolnjuje naloge na tem delovnem mestu ter tudi, da ima ustrezajoč staž na takem delovnem mestu. V primerih izrednega prizadevanja ter sposobnosti se lahko po mnenju komisije, upoštevajoč predlog vodje, dodeli povišan procent tudi pred potekom staža.

Delavec, ki želi spremembo, mora vložiti pismo vlogo pri vodji

enote. Pripominjamo, da delavci na to obveznost pozabljajo in poskušajo vlagati vloge tudi pri drugih organih, zato jih posebej opozarjamo, da vlagajo vloge samo pri vodji enote. Vodja enote je dolžan zbirati posamezne vloge in jih predložiti predsedniku osnovne komisije. Komisija obravnava vloge v teku tekočega leta. To pomeni, da stopijo vse spremembe v veljavo s 1. 1. prihodnjega leta. V izjemnih primerih, kadar se ugotovi nesorazmernost ali nepravilnost, se lahko obravnava posamezen primer tudi, če ni podana vloga. V enakih primerih lahko komisija v ugovornem postopku izvrši ustrezajoče spremembe, ki stopijo v veljavo še s 1. 1. v tekočem letu, čeprav je bil ugovor vloženi v istem letu, praktično še v mesecu januarju tekočega leta. V kolikor pa bi bile vloge in ugovori vložene po mesecu januarju, pa bi nastopila sprememba, ki mora biti obravnavana po komisiji, že 1. 1. v naslednjem letu. Komisija je sestavljena iz rednih čla-

nov, ki so dolžni, da skrbijo za sorazmerja med posameznimi enotami. Poleg rednih članov pa imenujejo v komisijo posamezne člane še sveti ekonomskih enot. Številno, ki jih imenujejo ti sveti, je odvisno od števila enot in odločitve sveta samega.

V zvezi z vsebino poslovnika pripominjamo, da je komisija v upravičenih primerih tudi pristojna, da odredi nižji procent od obstoječega, v kolikor se ugotovi, da delavec ne izpolnjuje osnovnih pogojev, ki so določeni v 3. členu poslovnika — to je strokovna usposobljenost, zlasti pa marljivost in prizadevnost. V vsakem takem primeru pa je potrebno poklicati tudi delavca, da poda svoje mnenje.

Upamo, da smo s tem sestavkom ponovno natančneje obrazložili postopek in način določanja procentov in da v bodoče ne bo nikakršnih nejasnosti tako za delavce in ostale organe, ki so pristojni za dodeljevanje procentov.

Kadrovska-pravna služba

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem vsem krvodajalcem, ki so se nebično odzvali pozivu Trboveljske bolnice in darovali kri, ki mi je rešila življenje.

Hvaležna Jožefa Malenšek

Jože
Prikeršnik

Hrastnik leži v območju 7. potresne jakosti

Makarska, Litija in tragediji Skopja in Banja Luke so štirje kruti opomini, da moramo Jugoslavlani računati s potresi. Slovenija pri potresni nevarnosti ni izvzeta. Zelo znani sta prelomnici severno (pod Konjiško goro) in južno (ob Savinji pri Zidanem mostu) od Celja.

Večje potrese pri nas v Jugoslaviji zaznamujemo že od leta 1502 dalje, ko je tega leta potres prizadel Zagreb. V Ljubljani pa sta bila večja potresa, in to 26. marca 1511 in 14. aprila 1895.

Skopje je doživelo strašen potres 26. julija 1963, ki je zahteval 1100 žrtev, in končno, potres osme stopnje je prizadel Banjo Luko 26. in 27. oktobra 1969.

Ob takih katastrofah se ljudje

zbirajo v gručah in z grozo v oče opazujejo, kako se jim domovi spreminjajo v prah. V hišah so še njihovi svojci. Kaj bo z njimi? Bodo ostali živi ali bodo izpod ruševin potegnili le še trupla?

To so lahko samo razmišljanja ljudi ob vsakem potresu, ki jih naravno zajame preplah in strah pred to strahotno naravno silo, ki se ji ob danem trenutku ni moč upirati. Ljudje si pomagajo z begom.

Zato se moramo pravočasno varovati pred potresi. To velja tudi za seizmično območje Hrastnika z naselji. To kaže, da smo tam, kjer moramo graditi objekte tako varno, da bi lahko brez velikih posledic prestali potres VIII. stopnje. Pri tem pa je še upoštevati, da geološka sestava tal v Hrastniku ni najbolj ugodna.

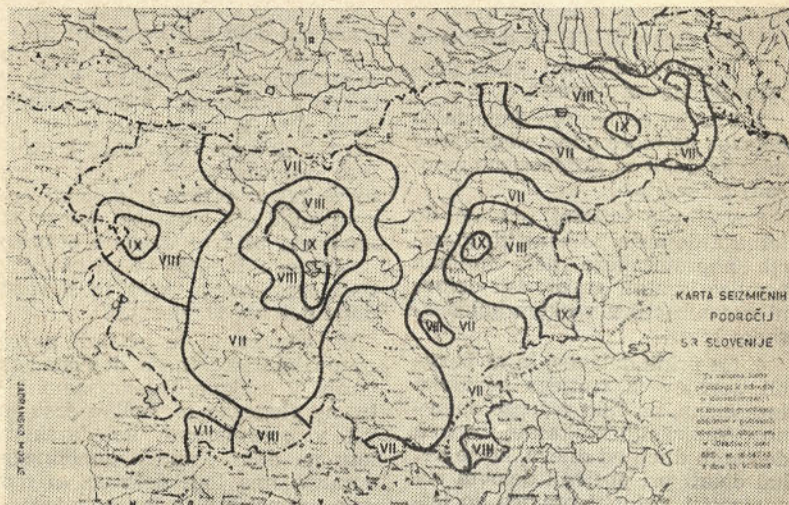
Vemo pa, da je v praksi nekoliko drugače, saj večina investitorjev ne gradi svojih zgradb tako kot se to zahteva za potresno območje. Republiška odredba o dimenzioniranju in izvedbi gradbe-

nih objektov v potresnih območjih je izšla že leta 1963, še pred tragedijo v Skopju.

Sestavni del omenjene odredbe je seizmološki zemljevid, ki ga je leta 1950 za Slovenijo izdelal Seiz-

mološki zavod iz Beograda. Ta zemljevid je sicer še začasen, vendar nazorno prikazuje sliko, v katerih območjih potresne jakosti ležijo posamezna mesta in kraji v Sloveniji.

SEIZMOLOŠKI ZEMLJEVID SLOVENIJE

TAKOJ UNIČITI!

Vsako podjetje je dolžno po obstoječih predpisih ali svojih sklepih zagotoviti v času dnevnega odmora tudi ustrezajočo zakusko, s tem da jo plača v celoti delavec ali da se da ta zakuska tudi po nižji ceni. Upoštevajoč tako stanje je tudi Steklarna Hrastnik na željo članov delovne skupnosti uvedla poleg ustrezajočih prodaje v bifeju tudi topli obrok, ki se dostavlja iz delavsko uslužbenske menze v jedilnico tovarne. Nima mo se namena spuščati v vprašanje cen posameznega obroka, ki je vsekakor kvaliteten in kvantiteten za ustrezajočo ceno, po drugi strani pa mislimo spregovoriti o odnosu nekaterih članov delovne skupnosti do oseb in sredstev, ki skrbijo da imamo ustrezajočo — primerno zakusko, malico v času dnevnega odmora.

Člani delovne skupnosti so na sestankih družbeno političnih organizacij in samoupravnih organov razpravljali o vprašanju nudenja toplih obrokov v času dnevnega odmora. V okviru podjetja smo v tem pogledu organizirali dostavo toplih obrokov v jedilnico tovarne, vendar je bilo to mnogokrat otežkočeno iz objektivnih razlogov, vendar se je vse to nadomestilo s hitrimi ukrepi. Zadovoljili smo določenega člana podjetja, ki je bil dolžan, da je iz delavsko uslužbenske menze prevajal znatno količino obrokov v jedilnico. Nihče ni pomislil, ko je zaužil obrok, da to ni težko delo, zato so nekateri člani nalašč morda iz nevednosti ali hudomušnosti nagajali in otežkočali dovolj toplih obrokov. Podjetje, s sredstvi, ki so v upravljanju vseh članov podjetja, je kupilo moped tricikelj, ki pa je bil izpostavljen najrazličnejšim članom, ki so hoteli dovoz topliga obroka zaustaviti. Otežkočanje se je vršilo na ta način, da so določeni člani uničevali plašče koles, vsipavali sladkor med bencin, in uničevali druge dele tako, da so mnogokrat onesposobili prometno sredstvo za

vožnjo. Na taki podlagi ni čudno, da smo mnogokrat videli, da je moral določeni član ročno voziti tople obroke iz menze v jedilnico. Ob takem stanju pa smo zopet vpili, da je zakuska mrzla, da ni primerna itd. Vsakdo, ki je poskusil prevažati tople obroke iz menze v jedilnico, je lahko poskusil, da to ni tako lahko delo. Zaradi takega stanja se je podjetje odločilo, da bo nabavilo manjši avtomobil za hitrejšo in boljše dostavo, poleg tega pa bi ta avtomobil služil za najrazličnejše manjše potrebe menze in podjetja. Avtomobil smo dobili pred mesecem dni, odnos članov pa je ostal nespremenjen. Lahko se zgražamo nad tistimi, ki hočejo za kakršnokoli ceno onemogočiti dostavo toplih obrokov, sicer ne vemo za razloge, vemo pa za dejstva, ki kažejo na to, da niso zaslužili da so še člani Steklarne Hrastnik. Komaj smo registrirali prevozno sredstvo je že nekdo brez pomiselnja razbil vzvratno ogledalo, ki pomeni znatno ceno in poseben strošek. Čez nekaj dni v takem stanju se je zopet pojavila nova težnja za okvaro avtomobila. Neki član je nastavljal na hodnik železne opilke in odpadke, ki naj bi ob dovozu avtomobila uničili kolesnice. Naslednji dan je zopet prišlo do preizkušanja vzmeti, pri tem tudi do medsebojnega fizičnega obračunavanja. Vprašati se moramo — kaj mislimo? Zaradi sebičnosti in škodoželjnosti nekaterih članov se bo morda zgodilo, da ne bodo imeli topliga obroka vsi tisti člani, ki si prizadevajo in želijo dobre odnose v kolektivu. Naj si zapomnijo vsi tisti, ki ustvarjajo take nezaželene razmere, da bo prišel čas, ko jih bomo dali pred obravnavo članom delovne skupnosti in jim verjetno takrat ne bo vseeno, ali bodo še ostali člani našega podjetja ali ne. Zato premislite in ne uničujte sredstev, ki služijo podjetju in vsem članom, zlasti zaradi tega, ker so plačana iz sredstev vseh članov.

Navedel bom le nekatere izmed teh, in sicer:

— v območju IX. potresne jakosti ležijo Most na Soči, Tolmin, Ljubljana, Kranj, Mengeš, Vodice, Rimske Toplice, Laško in območje okrog Čateža ter Beltinc v Prekmurju;

— v območju VIII. potresne jakosti ležijo Cerklje, Podbrdo, Vojško, Trnovo, Ilirska Bistrica, Podgrad, Škofja Loka, del ljubljanskega barja, Domžale, Zidani most, Radeče, Krško, Maribor, Ruše, Ljutomer, Kozjak in Ptuj;

— v območju VII. potresne jakosti ležijo Postojna, Vrhnika, Idrija, Bled, Jesenice, Novo mesto, Hrastnik, Trbovlje, Rogaška Slatina, Pragersko in Račenci.

Prikazani seizmološki zemljevid je bil kažipot za seizmološko razonizacijo, ki pa je stvar mnogo podrobnejših in temeljitih študij.

Na tem mestu pa je potrebno omeniti, da je ta karta seizmičnih območij sestavni del odredbe o dimenzioniranju in izvedbi gradbenih objektov v potresnih področjih. Iz tega izhaja, da se gradbeni objekti, ki leže v območjih VII., VIII. in IX. potresne jakosti po MERCALI-CANCANI SIEBERGOVI skali, morajo dimenzionirati in izvajati za pogoje v potresnih območjih.

V zvezi s tem veljajo naslednja pravila:

1. Pravila za VII. stopnjo seizmičnosti in za dobra temeljna tla ne glede na kvaliteto temeljnih tal, se uporabljajo tudi za območja z manjšo stopnjo seizmičnosti (na primer za VI. ali V. stopnjo potresne jakosti). To pa zato, da ne bi prišlo do nepredvidenih situacij.

(Nadaljevanje na 9. strani)

Več stanovanj-hitreje do stanovanja

Direkcija za razvijanje poslovanja z občani Kreditne banke in hranilnice Ljubljana je uredništvu poslala izvleček iz programa stanovanjskega kreditiranja, v katerem obravnava pot do stanovanja ob sodelovanju občana, delovne organizacije in banke. V zvezi s stanovanjskim posojilom ima banka svoj poseben program. Vsekakor pa je višina posojila odvisna od dohodkov, od tega pa tudi, kdaj lahko pričakuje posojilomalec stanovanje. Če ni prihrankov, je pot daljša, zato banka priporoča, da se lahko najde ustrežnejša rešitev in zadeva pospeši v sodelovanju s podjetjem. Praktično gre za združitev prihrankov in eventualnega posojila s strani delovne organizacije, kar je praktično lahko osnova za stanovanjsko posojilo pri Kreditni banki Ljubljana. Banka zatrjuje, da se lahko pride do stanovanja na enega od naslednjih načinov:

— z vezavo denarja za pridobitev stanovanj pri KB Ljubljana lahko delovna organizacija že po 10 mesecih uporablja stanovanjsko posojilo v višini 175 % od ve-

zanega zneska. S tem posojilom lahko delovna organizacija oskrbi najemniško stanovanje ali ga prenese na stanovalca, če namerava le-ta sam poskrbeti za svoje stanovanje.

— delovna organizacija lahko da posojilo po lastnih, internih predpisih in s posredovanjem KB Ljubljana;

— delovna organizacija lahko varčuje za stanovanja pod enakimi pogoji kot veljajo za občana;

— z vplačilom v kreditni sklad KB Ljubljana lahko delovna organizacija dobi takojšnje stanovanjsko posojilo v višini 200 % od vplačane vloge.

Iz tega izhaja, da predlaga banka združeno varčevanje in sicer s tem, da varčuje občan, vsak član delovne skupnosti, ki namerava vzeti stanovanjsko posojilo, obenem pa naj bi za člana varčevala tudi delovna organizacija. Posojilo, ki ga daje KB, se dobi na lastne prihranke in na prihranke delovne organizacije, s čimer pa je posojilo znatno večje.

Po izvlečku programa direktije za RPO.

Hrastnik leži v območju 7. potresne jakosti

(Nadaljevanje z 8. strani)

2. Začasni objekt, ki ni namenjen za zbiranje ljudi, se dimenzionira po prvi nižji stopnji seizmičnosti od stopnje, v kateri je začasen objekt.

3. Za vse objekte do 25 m višine nad zemljo ali za objekt do vključno 7 etaž nad zemljo je obvezna dodatna računska kontrola napetosti za primer potresa po približni metodi.

— Za višje objekte je treba izvesti računsko kontrolo napetosti po točnejši metodi.

— Pri objektih takega pomena, kjer potres očitno ne predstavlja nevarnosti, ter pri zidanih objektih, ki so konstruirani pravilno za seizmična območja, lahko poseben računski dokaz potresne varnosti odpade (v Hrastniku velja to le za minimalno število objektov).

4. Izračun potresnih vplivov in konstruiranje zgradbe se lahko izvede tudi po drugačnih principih, če so znanstveno utemeljene ali teoretično in eksperimentalno preverjeni.

I. IZRAČUNI OBREMENTIVNE SILE POTRESE

Vpliv potresov na zgradbo se izračuna tako, da se upošteva obremenitev zgradbe z vodoravnimi silami, ki delujejo v višini stropnih konstrukcij ali pa v težiščih mas zgradbe, če je zgradba brez etažne zasnove.

Osnova za izračun je normalna povprečna obtežba objekta, ki mora ustrezati verjetni obremenitvi v primeru potresa. Pri visokih zgradbah se šteje za normalno povprečno obtežbo objekta stalna in polovico koristne obtežbe brez vetra.

Za rezervoarje, cisterne, bunkerje, silose in podobno je treba jemati v račun polno koristno obtežbo, medtem ko se mostovi računajo samo s stalno obtežbo.

Horizontalne potresne sile, ker vedno nastopajo le-te in delujejo v težiščih, se izračunajo po formuli:

$$S = Q \cdot K \cdot \beta \cdot \eta$$

kar pomeni:

S = potresna sila

Q = normalna povprečna vertikalna (navpična) obtežba

K = potresni koeficient (po tabeli), ki je odvisen od stopnje potresnega območja

η = koeficient, ki je odvisen od deformacij konstrukcij.

V zvezi s tem je poudariti, da se vsi naslednji računi nanašajo na dobo lastnih nihanj stavbe, izražena v sekundah in je maksimalna 1,5, minimalna pa 0,5 sekund. Na podlagi tako izračunanih podatkov je možno nihajno dobo stavbe točno določiti, pri tem pa po potrebi upoštevati tudi prvi, drugi in tretji ton nihanja. Pri teh izračunih istočasnega vpliva potresa in vetra ne upoštevamo. Pri tem je zelo važno pravilo, da se za objekte izrednega pomena, kakor so npr. dolinske pregrade, visoke gradnje izrednih višin in podobno, mora izvesti posebna študija za določitev potresnega učinka.

Dosedanje analize na tem področju so pokazale, da moramo pri izračunih potresnega koeficienta posebno paziti pri konstrukcijah z majhno sposobnostjo dušenja nihanja kot so npr. tovarniški dim-

niki, visoki stebri, jekleni drogovi. Pri teh konstrukcijah moramo varnost pred potresno silo povečati s faktorjem z velikostjo 1,6.

V zvezi s tem je potrebno poudariti, da so navedeni le najosnovnejši elementi računskih operacij za določitev potresne sile, medtem ko zahteva to področje mnogo več znanja iz višje matematike in podrobnejših študij. Dejstvo pa je, da so prav izračuni dinamičnosti potresnega koeficienta osnovna podlaga za izdelavo navodil za gradnje objektov v seizmičnih območjih.

II. NAVODILA ZA KONSTRUIRANJE IN IZVEDBO GRADBENIH OBJEKTOV

V potresnih območjih

S preventivnimi ukrepi se v veliki meri lahko zavarujemo pred potresi. Če bomo upoštevali dejstvo, da moramo objekte graditi tako varno, da bi lahko brez velikih posledic prestali potres VIII. potresne jakosti, potem bomo pri izvedbi objektov sigurno upoštevali naslednja pravila:

— pri konstruiranju in izvedbi objektov je treba težiti, da bodo največje teže zgradbe koncentrirane v spodnjih etažah, višja nadstropja pa naj bodo čim manj obremenjena, tako z lastno kot koristno obtežbo;

— če se deli objekta po obremenitvah temeljnih tal med seboj bistveno razlikujejo, je treba take dele med seboj delitirati;

— konstruktivna zasnova objektov naj bo čim enostavnejša ter čim bolj jasna;

— temeljenje objektov naj bo brezhibno. Medsebojno vezani temelji imajo prednost pred pasovnimi temelji;

— delitacijske rege morajo biti čim širše, čim višji je objekt in čim večji stopnji potresa je izpostavljen;

— lesene in jeklene konstrukcije morajo biti zelo močno zavarovane proti horizontalnim obremenitvam, da bodo predvidoma zdržale tudi horizontalne akcije nihajočih zidanih čelnih sten ter nihajočih dimnikov. Prosto stoječe stene morajo biti dobro zasidrane v ostrešju, dimniki pa morajo imeti možnost ognjevarne naslonitve na ostrešju. Pazljivo je treba izdelati ležišča zoper premaknitev;

— zunanje polnilne stene (v jeklenih ogrodjih in skeletih) morajo biti opremljene z vezmi, ki preprečujejo izpadanje. To velja tudi za lesena ogrodja »štumberk«;

— leseni stropovi so dovoljeni le za stavbe dveh etaž (visoko pritlično družinska hiša);

— stropniki morajo biti zisidrani v železno betonsko vez;

— zidovje posamezne etaže mora biti enakomerno izkoriščeno, izogibati se je treba uporabi različnega gradbenega materiala;

— namestitve posameznih betonskih sklopov z večjimi razponi (med okni) je potresno nevarno;

— gradbeni sistem nosilnega zidovja naj bo čim bolj čist, tako v tlorisu etaž kakor v navpični koordinaciji med etažami;

— glavno in ojačevalno zidovje se mora graditi istočasno ter v

vsaki etaži povezati z vezmi v monolitno celoto. Izjemoma se smejo graditi posamezne stene pozneje, če je s posebnimi tehničnimi merami zajamčena enakovrednost istočasne zidave;

— predelne stene, ki se grade pozneje kot nosilno zidovje in ostale konstrukcije, morajo biti spodaj, zgoraj in ob straneh spojene (v Hrastniku tega pravila ni zaslediti);

— opečni zidovi debeline 12 cm naj imajo čim manj odprtini;

— odprtine v nenosilnih in nosilnih zidovih morajo imeti primerno razporeditev;

— dimenzije sklopov, ki ostanejo med odprtinami, naj bodo take, da bo diagonala med odprtinami imela pravilni naklon. Tako velja to razmerje za VII. potresno stopnjo 10:2, za VIII. 10:3 in IX. 10:5.

a) Zidne vezi

Vrh vsake etaže mora biti zgrajena zidna vez ojačanega betona. Širina vezi mora biti enaka širini zidu, morebiti zmanjšani za toplotno izolacijo.

Pri montažnih stropovih je minimalna višina vezi in količina železne armature odvisna od števila etaž, dolžine zgradbe in potresne jakosti.

Če je vez kombinirana z nosilcem, okvirom ali z monolitno stropno ploščo, se dopušča toleranca, da se armaturi po statičnem računu doda še polovica armature.

Pri lesenih stropih in stropih iz jeklenih traverz je treba armirane betonske vezi povečati za 50 % tako glede kvalitete betona kakor tudi glede količine betonskega železa. Če so etaže višje od 3,25 m, je treba vezi sorazmerno okrepiti. Pri obokanih stropovih morajo biti vezi dimenzionirane tako, da nosijo polno horizontalno akcijo stropov, ki je najbolj nevarna ob priliki potresa.

Čelno zidovje v podstrešjih je treba zavarovati z vezmi v sklopno zgornjo vez. Zgornja vez mora biti skrbno zasidrana v ostrešje, samo ostrešje pa dimenzionirano na potresne sile. Pri IX. potresni stopnji je nadstrešno čelno zidovje opustiti, pač pa se mora podstrešje zaključiti v leseni ali drugačni lahki ter prožni izvedbi.

b) Izvedba ostalih konstrukcij

Graditev vpetih stopnic, balkonov, podestov, napuščev in podobno je dopustna le, če so monolitno povezani v strop, da ne obremenjujejo zidovja z vrtilnimi momenti. Stopnice morajo biti praviloma grajene kot samostojna ploščna konstrukcija. Vpetje posameznih elementov se dopušča le pri potresnih kategorijah VII. in VIII. v zidu debeline najmanj 38 cm, da previs ne presega 1,25 m pri VII. in 0,90 m pri VIII. potresni stopnji.

Dekorativne napušče in izstopajoče okraske na fasadah je opustiti, če se pa zaradi pomena zgradbe že morajo izvesti jih je treba dobro zasidirati v zidovje; v območju IX. potresne stopnje so prepovedani. Kakršnokoli zidanje konstrukcij v previs ni dovoljeno.

c) Zgradbe, zidane iz kamna

Zidovje, zidano iz kamna, mora biti na določenih višinah zravnano ter povezano z dodatno vezjo jakosti 50 % normalno predpisane vezi. To velja predvsem za zidovje, zidano iz neobdelanega kamna.

Pri zidanju v kamnu pravilnih oblik veljajo analogno pravila zidanja v opeki normalnega formata 25 x 12 x 6,5 cm. Pri računu je treba upoštevati tisto vrsto opečnih zidov, ki ustreza nosilnosti zidu iz drugačnih zidakov.

Zidovje iz neojačanega betona mora imeti vezi kakor opečno zidovje. Priporoča se diagonalna povezava po statičnem računu, posebno pri potresno nevarni coni IX. stopnje. S primernim armiranjem je mogoče doseči pri betonskih zidovih zelo veliko stabilnost, zato zanje omejitev etaž ne velja. Če je torej kletno zidovje iz betona ter je to zidovje predpisano povezano z vezmi, se ta kletna etaža ne šteje v omejitve.

Dimniško zidovje mora biti čim bližje slemenu, da ne bo štrlelo visoko nad streho. To zidovje so mora okrepiti z vezmi pri potresni stopnji VIII. na 2,5 m višine z armaturo 4 ϕ 6 mm, pri stopnji IX. pa na 1,2 m višine z armaturo 4 ϕ 8 mm. Razen tega se pri potresni stopnji IX. (Rimske Toplice) priporoča navpično armiranje s ϕ 8 mm na razdaljo 25 cm; tega ukrepa pri VII. potresni stopnji ni potrebno upoštevati, npr. v Hrastniku. To so le nekatera splošna priporočila za gradnjo objektov v seizmičnih območjih, ki pa jih moramo v praksi dosledno upoštevati.

III. IZVRŠEVANJE PREVENTIVNIH UKREPOV

Glede na to, da po seizmološki karti leži mesto Hrastnik z naselji v območju VII. potresne jakosti, je prav, da upoštevamo in izvajamo republiške predpise o dimenzioniranju in izvajanju gradbenih objektov na tem območju.

Ne bi bilo odveč razmišljati o tem, ali smo doslej vse storili pri novih gradnjah, rekonstrukcijah oziroma adaptacijah gradbenih objektov glede stabilnosti in varnosti teh objektov pred potresi, če temu ni tako, je še vedno čas, da v zvezi s tem ustrezno ukrepamo. Za pomembnejše objekte bi bilo vsekakor priporočljivo izvršiti računske kontrole v skladu z omenjeno odredbo o dimenzioniranju in izvedbi gradbenih objektov na potresnih območjih. Ugotovljeni rezultati bi bili dokaz, kako bi posamezni objekti v primeru potresa VII. ali VIII. jakosti lahko kljubovali znani strahotni naravni sili, ki se ji v danih trenutkih ni moč upirati.

Na podlagi temeljitih analiz in študij o stanju obstoječih objektov bi se lahko storili tudi ustrezni sanacijski ukrepi, če bi stanje to zahtevalo. V tem primeru gre za obstoječe objekte, medtem ko bi morali biti pri novih gradnjah še neprimerno ostrejši. Pri tem gre v prvi vrsti za projekte, ki bodo vsklajeni s pogoji gradnje na seizmičnih predelih, kar v načrtih (Nadaljevanje na 10. strani)

Občni zbor »Svobode II« Hrastnik

Poleg članov Svobode II, sta se občnega zbora udeležila tovariš Sihur Franc, predsednik kulturno prosvetnih društev Hrastnika, in Kolšek Zvone, sekretar sekretariata ZK Steklarne Hrastnik. Uvodne besede je podal predsednik Svobode II, tovariš Dremel Karl. V obširnem poročilu je navedel dejavnost posameznih društev v spodnjem delu Hrastnika. Med ostalim je navedel, da je bilo delo društev leta 1969 plodno, predvsem zaradi organiziranja raznih proslav ob priliki 50-letnice ZKJ, ZSJ in SKOJ. Leto 1970 pa je pomembno, ker bomo praznovali 100-letnico rojstva velikega Lenina, 40-letnico obstoja naše godbe in 25-letnico osvoboditve. Ugotovljeno je bilo, da dramska sekcija ni odigrala svoje vloge. Objektivni problemi leže delno tudi v neurejenosti prostorov, dvorane, na drugi strani pa nima sekcija režiserja in ne igralcev. Ocenjeno je bilo, da sta bili najbolj delavni sekciji godba in pevski zbor. Uspeh teh sekcij bi bil še večji, če bi godbeniki in pevci prihajali bolj disciplinirano k vjam. Godbeniki so izrazili ob dnevu JLA svoje mnenje, da v bodoče organiziramo tudi vse proslave na našem terenu, pa čeprav bi bila napovedana centralna proslava. Takšen sklep smo sprejeli zato, da se nam neaktivnost, ki ji nismo sami krivi, ne bi maščevala ob delitvi občinske dotacije po aktivnost. V poročilu je bila

navedena tudi problematika okrog dotacije, katero plačujejo člani kolektiva za pogrebe.

Poudarjeno je tudi bilo, da se sredstva, ki jih plačujejo člani kolektiva steklarne od svojih o-

Predsednik »Svobode II« Karl Dremel

sebnih dohodkov in se zbirajo v skladu za pospeševanje kulture in športa, niso majhna in tvorijo skoraj polovico vsote, ki se zbere

v tem skladu. Iz te ugotovitve izhaja predlog, da bi morala dotacija, ki jo prejme naša Svoboda II., biti izdatnejša za kritje vseh potreb in za poživitev dejavnosti. Nakazana je bila problematika okrog odvajanja 25 % za filmski prispevek in 10 % občinskega davka. Kino sekcija trenutno stoji najslabše, ker je izredno upadel obisk kinopredstav. Največji problem je pa dotrajanost kinoaparatur in skrajno slaba dvorana, vse to odbija še tiste kinoobiskovalce, katere še imamo.

Razprava je potrdila problematiko, katero je že nakazal v svojem poročilu tovariš predsednik. Predvsem okrog kino dvorane in dotrajanosti aparatur. Izrečeno je bilo vprašanje, zakaj še ni odgovora na vlogo, da bi občinska skupščina ne zahtevala 10 % davka. Občinska zveza za kulturo pa bo morala v letošnjem letu nuditi več sredstev, da se dvorana dostojno uredi. Vsekakor bo potrebno najprej pripraviti predračun, ker na podlagi tega bo verjetno tudi kolektiv steklarne in Kemične tovarne nudil svojo pomoč za temeljito obnovo dvorane. Sedaj v spodnjem Hrastniku ni enega prostora, kjer bi bila možnost, da se ljudje zbirajo, ni knjižnice, ne čitalnice, razen gostiln ni primerenega prostora, kjer bi se ljudje srečevali. Takšna je bila ugotovi-

kino predstav (50-letnica sindikata, ZK), na zaključnih proslavah ni bilo vidnih predstavnikov družbenega in političnega vodstva iz občine in podjetij.

Kritična je bila ocena vključevanja inteligence v društva. Razprava je obsodila takšen odnos do kulturne aktivnosti ne samo v spodnjem Hrastniku, marveč v Hrastniku nasploh. Ne ve se več, ali so kulturna društva samo za osnovne proizvajalce, ker drugih ni blizu. V tem oziru bo potrebno zavzeti druge odnose, če hočemo, da bomo celotno kulturno dejavnost bolj organizirano razvijali.

Celotno razpravo je popestril z odgovor na zastavljena vprašanja tovariš Sihur Franc, tako da so člani našega občnega zbora dobili bolj jasno sliko o celotni problematiki. Tudi tovariš Sihur je kritiziral, ker občinska skupščina niti družbeno politične organizacije niso dale odgovora glede ukinitve 10 % davka od kino predstav. Poudaril je tudi, da bi bilo potrebno postaviti enotno komisijo za Hrastnik, katera bi pripravila temeljit program in razpored vseh proslav in prireditev skozi celo leto v Hrastniku. S tem bi zagotovili bolj kvalitetne prireditve, ker bi društva vedela v naprej, kdaj se morajo pripraviti za proslavo ali prireditve. Danes zvedo pa šele zadnji čas pred pri-

Hrastnik leži v območju 7. potresne jakosti

(Nadaljevanje z 9. strani) ki jih investitorji sami izdelajo, ni zaslediti, ker se običajno statičnemu računu ne polaga skoraj nobene važnosti. Zaradi tega bi bilo prav, da se takih projektov izogibamo to velja tako za večje objekte v družbenem sektorju, kot tudi za same družinske stanovanjske hiše. Od leta 1963, ko je izšla omenjena odredba, se zahteva na področju projektiranja in izvedbe gradbenih objektov mnogo več vestnosti in odgovornosti kot kdajkoli poprej.

Iz tega izhaja, če se bomo vsi zavedali, da se nahajamo na seizmičnem območju, potem bomo gradili objekte tako varno, da bi lahko brez velikih posledic prestali potres celo VIII. stopnje.

Da je to resnica, imamo primer banjeluške džamije Feredije in muzeja, kjer sta ti zgradbi kljubovali potresu osme stopnje, tako da ju prvi nedeljski potresni sunek ni poškodoval. Pri tem pa je potrebno poudariti, da je bila džamija Feredija zgrajena pred 100 leti.

Priznati je treba, da so že pred 100 leti gradbeni strokovnjaki posvetili pomembnim zgradbam veliko pozornost, saj so jih gradili tako varno in solidno, da so lahko še po 100 letih kljubovale VIII. potresni stopnji. Tega bi se morali danes še posebno zavedati, če upoštevamo, da je gradbena tehnika od tega časa napredovala in že dosegla industrijsko stopnjo razvoja.

Danes strokovnjaki trdijo, da so naši predniki morali poznati

že osnovne metode za določevanje seizmičnih območij.

Da je to verjetno res, dokazuje dejstvo, da so se dejansko potresi IX. stopnje zaznamovali že od leta 360, kot kaže zemljevid.

ZEMLJEVID JUGOSLAVIJE S POTRESI IX. STOPNJE

Iz tega seizmološkega zemljevida je razvidno, da je bila Makedonija do leta 1950 največkrat prizadeta s potresi IX. stopnje, nato Hrvatska, Srbija itd.

Krogi s središčem v Banja Luki prikazujejo obseg ozemlja, na katerem so bili 26. in 27. oktobra 1969 zaznamovani potresi manjše jakosti zaradi potresa VIII. stopnje v Banja Luki.

Zaključek iz tega je lahko samo eden. Pred potresi se moramo v največji meri zavarovati s solidno in strokovno izgradnjo gradbenih objektov ter pri tem upoštevati, da se lahko le na tak način upiramo strahotni naravni sili.

Člani »Svobode II« poslušajo poročilo predsednika

tev v razpravi. Vse to vpliva tudi na aktivnost posameznih društev. Ugotavlja se, da mladina ni pri zboru niti pri godbi; kje so vzroki? Ugotovilo se je, da so vaje in pogrebi premalo. Potrebno bo organizirati nastope doma in izven Hrastnika. Seveda pri tem nastaja drug problem, to so finance. Zaradi tega bo potrebno več finančne podpore, kar je že bilo uvidoma v poročilu nakazano.

Izredno kritična je bila ocena obiskov posameznih proslav ali

reditvijo, to je pa potem vzrok manj kvalitetnih prireditev, kar pa odbija ljudi.

V letošnjem letu naj posamezna društva dajo več predlogov za podelitve Galusovih odličij ali druga kulturna priznanja, ker je res dovolj zaslužnih članov, kateri bi lahko dobili priznanja. Na kraju je bil sprejet zelo obširen akcijski program za delo v 1970. Če bo ta program realiziran, bo uspeh društev zagotovljen.

rigo

Ločičnik Pavle 60-letnik

V petek 23. 1. 1970 je bila v prostorih pevskega zbora majhna slovesnost, na kateri je predsednik pevskega zbora tovariš Gerhard Jože v imenu zbora čestital in izročil skromno darilo dolgoletnemu članu pevskega zbora Ločičnik Pavletu za njegov 60. jubilej.

Vsi člani pevskega zbora Svobode II želijo Pavletu še mnogo srečnih let in še dolgo sodelovanje v zboru.

ODŠEL V POKOJ

V začetku letošnjega leta se je skoraj neopazno poslovil od kolektiva tov. Smodič Julij, steklar; bil je invalidsko upokojen. Vso svojo delovno dobo je pustil v Steklarni Hrastnik, kjer se

je zaposlil že s petnajstim letom starosti.

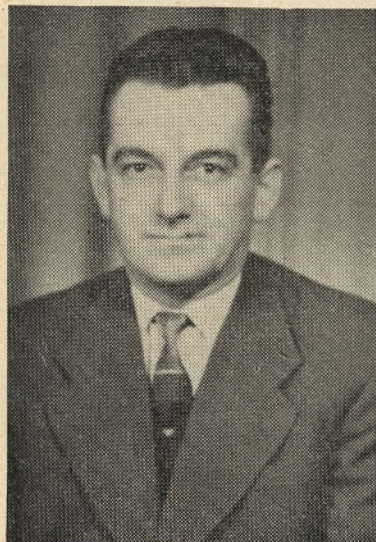
Izhaja iz delavske rudarske družine, zato njegova mladost ni bila roznata, kajti očetov zaslužek je bil majhen, številna družina pa je potrebovala več. Zato se je že tudi zaposlil kot otrok. Okupacija tudi njemu ni prizanekla kot mnogim njegovim vrstnikom. Kljub terorju pa se je pridružil enotam NOB februarja 1944 in bil tam do osvoboditve.

Po demobilizaciji novembra 1946 se je ponovno zaposlil v Steklarni Hrastnik.

Poleg svojih delovnih dolžnosti je opravljal še vrsto družbenih in političnih funkcij.

Srečali smo ga pri vseh akcijah, ki jih po osvoboditvi ni bilo malo, saj se je zavedal, da je napredek odvisen od čim hitrejših obnove porušene domovine.

Za vse, kar je storil v prid skupnosti in kolektiva, smo mu hvaležni in želimo, da bi po svojih močeh sodeloval tudi v prihodnje, zaslužno pokojnino pa zadovoljen še dolgo užival.

OBVESTILO

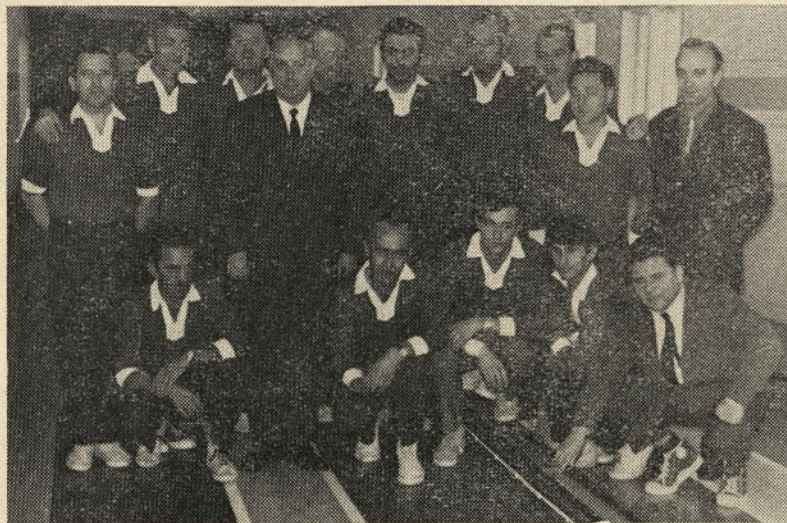
Rekreacijski odbor Steklarne Hrastnik obvešča vse člane kolektiva, da je avtomatsko kegljišče Za Savo odprto in da je upravni odbor KK Bratstvo skupaj z rekreacijskim odborom določil tudi čas, ko lahko brezplačno kegljajo tudi člani kolektiva, in sicer:

- vsak torek od 16. do 18. ure;
- ob sobotah od 15. do 17. ure.

Pravico kegljati ima vsak član delovne skupnosti kakor tudi naši upokojenci.

Člani delovne skupnosti, oglejte si kegljišče ter preizkusite svoje znanje in moč — vsekakor boste zadovoljni!

Rekreacijski odbor

Ob bridki izgubi naše drage mame

SLENC ALOJZIJE roj. KIRN

se zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in sorodnikom za vso pomoč, ki so nam jo nudili ob izgubi drage mame. Zahvaljujemo se godbi na pihala in pevskega zboru za sodelovanje, vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so našo mamo pospremili k zadnjemu počitku na dolsko pokopališče.

Žaljuči: sin Erih z družino, sin Albin ter ostalo sorodstvo

Zanimalo vas bo

Prišli v podjetje

Pfeifer Branko, skladiščni delavec, iz JLA; Kocman Marjan, odnašalec; Hohkraut Jakob, odnašalec; Roglej Ivan, odnašalec; Koritnik Jožica, odnašalka; Klanšek Karolina, odnašalka; Kramžar Cecilija, odnašalka; Šepetavec Karolina, odnašalka; Vođep Zlata, odnašalka; Brilej Jože, pobiralec črepinj, iz JLA.

Odšli iz podjetja

Šmid Franc, krogličar; Mihoci Ivan, menjalec modelov; Gnus Anton, odnašalec; Babič Milan, pomoč. komerc. direktorja; Pokrajac Milan, nabiralec; Brinovec Marija, pomožna delavka v brusilnici; Burkeljc Metka, odnašalka; Klenovšek Peter, ključavničar; Korošec Mirko, krogličar.

Upokojena

Silva Babič, kontrolor stekla.

Invalidsko upokojena

Pivec Franc, topilničar stekla; Smodič Julij, I. nabiralec MP.

Umrla

Skale Angela, natikalka stekla.

Prirastek v družini

Rot Darinka, odnašalka — sina; Pucelj Janez, nabiralec stekla — hčerko; Knez Jože, steklarski pomočnik — hčerko; Jeran Franc, nabiralec stekla — sina; Debelak Franjo, klepar — hčerko; Jurgelj Ivan, delavec težak — hčerko; Lipar Anton, krogličar — hčerko.

Poročila se je

Kajtna Jelka, skladiščna delavka — ŠMID.

PLENUM RIBIŠKE DRUŽINE

V sejni dvorani so se zbrali na letni obračun ribiči iz Hrastnika dne 27. decembra 1969.

Verjetno bi še marsikateri, ki ne pozna dela in odgovornosti ribiške družine, začudil, koliko ogromnega dela leži na peščici funkcionarjev družine. Od skrbi za obnavljanje ribjega življa, preprečevanja krivolovstva do odškodninskih zahtevkov za onesna-

prikrajšani. Reko Savo onesnažujejo vsi do Hrastnika, vendar so zaradi tega v največji meri prizadeti naši ribiči.

Lep primer tovarištva je pokazala RD Trbovlje, ki dovoljuje našim članom, da lahko lovijo brez odškodnine na njihovem teritoriju, a isto dovoljuje v zameno tudi naša družina njihovim članom.

Člani Ribiške družine Hrastnik s svojo trofejo, čeprav majhno, vseeno dobre volje

ženje naših voda, skrb za dobro delo lastne valilnice in še marsikaj drugega teži vodilne ljudi družine.

RD Hrastnik ima tudi izredno smolo, ker upravlja z delom reke Save, ki je najbolj onesnažen, ter kljub dolgoletnim stalnim vztrajanjem, da dobi del reke Save pri rezervatu pri Litiji, še do danes ni naletelo na razumevanje. Celo še poslabšalo se je stanje, ker RD Litija ne sprejme več naše člane, tudi za njihove kot je bilo to sedaj. Torej ni razumevanja pri tistih, ki imajo čisto vodo, kar ni pravilno in se čutijo naši člani

Kar zadeva gospodarjenje v RD Hrastnik, je to zelo dobro. Nabavili so nov lasten agregat in ne bodo za odlovitev več od nikogar odvisni. Za ribiški zarod skrbi dolgoletni član tov. Šoba Jože starejši, ki posveča večji del prostega časa valilnici ribiške družine.

RD Hrastnik, ki šteje 171 članov, od tega 29 mladincev, uspešno vodi njen predsednik tov. Knez Alojz.

Torej želimo prizadevnim ribičem mnogo uspeha in dober prijem.

Grčar Karli

NAGRADNA KRŽANKA

●	1	REKA V ANGLIJI	ORESTOV IN ELEKTRIN OČE	GRŠKA CRKA	VISOKA VITKA STAVBA	PEVEC JONES	●	SLOVENSKA GLEDALIŠKA IGRALKA (MARJA)	BODEČ PLEVEL	VIROVITICA	●	NEZAKONSKI OTROK (ZANICLIJ)	PALIČA ZA ČIŠČENJE PLUGA	POŽELENE STRAST	KDOR SE UKVARJA S TELEPATIJO	ZOFE DIVANI	GOROVJE V GRČIJI	ANDREJ KURENT	ČAČAK				
11								ZASLEDOVANJE DIVJACINE				ČASAR											
								PEŠEC. PASANT															
NEDOKONČANOST												KRALJICA ŠPORTOV											
VEDA O USTROJU TELESJA										UMETNO VLAKNO								MOŠKO IME	ZOLAJEV ROMAN				
●	9	SLOVENSKI ZGODOVINAR	MOVROTA, VLAZOST			TORBA ZA AKTE									MESTO V NEMČIJI								
2				5	REKA V SEV. ITALIJI				TURŠKI SULTAN	NOČNO ZABAVIŠČE					DROBNO GLED	PETER AMBROŽ		GALIJI					
										PEVKA PRODNIK								TINE ROŽANČ					
TOVARNA ELEKTROMATERIALA V ČRNUČAH						MESTO V SOVJ. ZVEZI						THOMAS MANN					AŠKERČ						
						ODDELEK V BOLNIŠNICI						GLAV. MESTO ITALIJE					NAŠIČE						
OPERNA PEVKA GERLOVIČ								PRESEDIK ITAL. VLADE															
								KLADJE ZASEKANJE DRV									ODDELEK V BOLNIŠNICI						
SEBIČNEŽ									GUMICA ZA BRISANJE									TRAMI ZA SODE V KLETI	MAKEDONSKO KOLO	ŠČINKAVEC	SURQVINA ZA BARVE	FOTOGRAF. APARAT.	
									TEKSTILNA DELAVKA														
DOKTICALNICA											BOG LJUBEZNI							UKRAJINSKI PLES					
											SORODNIK PO OČETU							HITROSTNA TEKMA					
●	6	JEZERO V AMERIKI	LUNINO ŠTEVILO									DALMATINSKI NAZIV ZA OBALO	DAJATEV ZA VODO										
												LUNINA FAZA											
PONAVLJALNI PRISLOV						SESTAVIL: KARLI DREMEL	POD																
							EVROPSKI VELETOK				GRMOVJE											SOZNAČNICA	
ERBIJ						ARABSKI SREBRNIK																ŽIVAL, KI RIJE POD ZEMLJO	
						RENATO RASCCEL																VZKLIK PRI BIKOBORBAH	
KORUZI PODOBNA RASTLINA																						REKA V SZ	BUKOV PLOD
DOBITEK PRI TOMBOLI																						DVOJICA	PLAVKA BOBAN

Za pravilno rešitev križanke razpisujemo pet nagrad:

1. nagrada: 20 din
2. nagrada: 15 din
3. do 5. nagrada: 10 din

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo »STEKLARJA«, Hrastnik. Pri žrebanju bomo upoštevali vse rešitve, ki bodo v uredništvu do petka, 20. februarja.

Nagrajeni reševalci

Za novoletno nagradno križanko smo do določenega roka pre-

jeli 75 rešitev. Žreb je določil nagrade naslednjim:

1. nagrada (20 din): CVELBAR Lidija
2. nagrada (15 din): KLENOVSEK Franc
3. do 5. nagrada (po 10 din) prejmejo:

PIŽMOHT Bojan
RANZINGER Ivan, upok.
ALAUFI Silva

Hrastnik, 26. 1. 1970

D. K.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi drage mame in stare mame

KELNER MARIJE

se zahvaljujemo sosedom in prijateljem, ki so nam pomagali in nas tolažili v času žalosti. Zahvaljujemo se tudi godbi na pihala, posebno še pevskega zboru za venec, enako tudi vsem drugim darovalcem cvetja in vencev, ter vsem, ki so drago mamu spremljali na njeni zadnji poti na dojsko pokopališče.

Žalujoči: sin Franci z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob bridki izgubi dragega moža, očeta, brata in starega ata

ALOJZA DRAGARJA

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so na kakršen koli način pomagali in nas tolažili ob bridki izgubi. Zahvaljujemo se dr. Urbančevi za nesebično pomoč, ki jo je ob vsakem času nudila. Iskrena hvala vsem gasilskim četam, obema govornikom, ki sta orisala lik in življenjsko pot dragega pokojnika, Godbi na pihala in pevskega zboru Svobode II. Še posebej pa pevskega zboru Svobode Dol za žalostinki ter vsem, ki so se v tako velikem številu udeležili pogrebnih svečanosti na dojskem pokopališču. Iskrena hvala vsem darovalcem vencev in cvetja.

Žaluoja žena, hčerke z družinami, bratje in sestre ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadni in bridki izgubi drage hčerke in sestre

ANGELE SKALE

se zahvaljujemo vsem tistim delavcem steklarne, ki so ji v zadnjih trenutkih življenja nesebično pomagali. Iskrena hvala upravi, sindikatu notranjega obrata, vsem, ki so darovali številne vence in rože. Zahvaljujemo se tovarišu Vračunu za prelepe poslovilne besede, godbi in pevskega zboru ter vsem tistim, ki so v tako velikem številu pospremili drago Gelco na njeni zadnji poti na dojsko pokopališče.

Žalujoči starši, sestra Erika z družino, sestra Heda ter brat z družino in ostalo sorodstvo.